

Keyifli Okumalar Dileriz

Binlerce kategoride milyonlarca PDF e-kitap, ders kitapları, dergiler ve romanlara platformumuz üzerinden ücretsiz ulaşabilirsiniz.

RESMİ WEB SİTEMİZ

<https://rantey.org>

Yedek ve Duyuru Kanallarımız

Sitemize erişim engeli gelmesi veya adres değişikliği durumunda aşağıdaki kanallardan güncel giriş adresine erişebilirsiniz:

- Telegram: <https://t.me/birkitapbir>
- WhatsApp Kanalımız : <https://whatsapp.com/channel/0029VbDHv8uE50Us4lvMoc0Y>

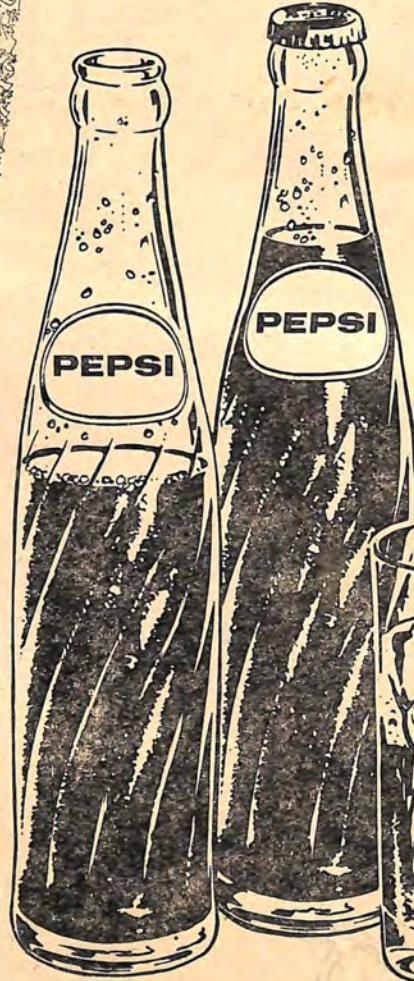
AKKAKA

İnönü — Ha gayret Ecevit..
Demir tavında dövülür!

**Pepsi için
Pepsi
lezzetinden
ayrılmaz**

PEPSI FRUKO - TAMEK Meyva Suları Sanayii A.Ş. Fabrikalarında Şişelenmektedir.

AJANSTEK P-69/576 A

(Ajans Tek : P. 69/576 - A . 371 — 150)

AKBABA

Yıl: 47 Cilt: 17 Sayı: 39 * Kurucusu: Yusuf Ziya ORTAÇ * 17 Eylül 1969

HAYR UMULUR MU BÖYLE GECENİN SABAHINDAN...

ÖN seçimlerin gürültüsü bitti. Genel seçimlere doğru bir cadı kazam kaynıyor şimdi... Vatandaşın sağduyusu üstünde ter tepinen bir sürü politikacı, banknotların yeşilinde bir papatya falına dalmış... Seçim demek, bir anlamda para demek... Ön seçimlerde ortada büyük paralar döndüğünü gazeteler yazdılar. Bir oy, sırasına göre, beş yüz liradan beşbin liraya kadar satıldı.

Doğunun şeyhi, ağası, aşiret beyi, cüzdani araladı. Politikacılar, zenginlerimizin önünde Kızılay'a yardım isteyen dernek üyeleri gibi nutuk attılar:

— Muhterem beyefendi! zatiâlinizi büyük bir vatansaver olarak bildiğimiz tanıdığımız için geldik. Partimize yazacağınız çek emin olun memleketin kurtuluşu yolunda göstereceğimiz gayretlerde bize destek olacaktır. Lût-fedeceğiniz meblâğ ne olursa olsun makbulümüzdür...

Ortada panayıp yok, ama seçim var.

Doğu illerinde seçime giren ensesi kalın adaylardan partilerin 40.000 lira, 50.000 lira topladığı duyuldu. Haraç-mezat satışların pervasızca yapıldığı politikanın Sandalbedesteni'nde yükseliyordu sesler:

- 100 lira.. yok mu artıran?
- 200!..
- 200.. 200.. yok mu artıran?
- 500!..
- 500! yok mu artıran?
- 1000!..
- 1000.. 1000.. satıyorum.. satıyorum. saaaaat...

Peki nerede fikir özgürlüğü? Nerede demokrasinin erdemleri? Nerede rejimin haysiyeti? Nerede vatandaşın bağımsız iradesi?

Kürsülere çıkıp:

— Demokraaasi, hürriyeet, insan haklarını.. diye nutuk atan kişilerin at pazarında eşek satın alır gibi delegelerin oylarına mezatçı zihniyetiyle paha biçmeleri hem insanlık hem Türkiye hesabına acı değil midir?

Atatürk devrimlerini yirmi yıldanberi sata sata bitiremedik oy goygoyculuğunda... Halkın dini hislerini sömürmek yetmezmiş gibi, miting meydanlarında verdiği sözleri unut.

mak; parlamentonun yolunu tuttuktan sonra da dört yıl çıkar oyunlarında dünyabüğü düzeltmeye yönelmek...

Peki... Memleketin kazandığı ne bundan? Kaç yıldanberi görülen nedir? Birtakım adamlar kazandıkça memleket kaybediyor; memleket kaybettikçe birtakım adamlar kazanıyor.

Bu çarkın dişlileri döndükçe gerçekten değerli vatan çocukları hep geriye itilecek...

Çıkarıcıları başta eden bir politika alanında namuslu kişinin iki eli böğründe kalıyor.

Nereye kadar gider bu?

Deniz bitinceye kadar gider...

Bitmez gibi görünür, ama biter bir gün o deniz...

Ve gemi karaya oturunca ah ü vah para etmez.

Ön seçimleri kazanan ve genel seçime doğru hazırlanan politikacıları karşınıza alıp sorunuz... İç ticaret nedir? Dış ticaret nedir? İthalât nasıl artar? Turizm açığı nasıl kapanır? Ormanları nasıl değerlendirebiliriz? Yatırımların aksaması nasıl önlenir? Eğitim davası nasıl çözülür?

İmtihanda sıfır almaya lâyık tembel öğrenci gibi susup başım önüne eğecektir müstakbel mebus bey...

Ama aynı mebus adayı, elli banknotu ortadan yırtıp yarisını delegeye toka ederek:

— Bana oy verdikten sonra gelip elliliğin öteki yarisını al.. diyecek kadar da kurnazdır. Ancak dümen, dolap, entrika üstüne aklımızı işletmeye alışmışız. Memleket nasıl kalkınır, sorunlar nasıl çözülür, toprak reformu nasıl yapılır, personel reformu nasıl gerçekleştirir diye kafasını çalıştırıp alnı terleyen politikacı yok gibidir.

Şu anda mebus olmaya hazırlanıp adaylığını koyan üçbin beşyüze yakın politikacı var...

Bunların keskin zekâları yalnız bir amaç için işliyor:

— Seçimi nasıl kazanırım?

Hoşgör Akbabam

— Bazı hak saygısızlarına —

Yakışmaz şanına erin eğilmek,
Alınmak istense zülle intikam...
Fazilet içinden kötüyü silmek,
İyi edinmek şiar AKBABAM...

Seneler devirler insanlar geçti,
Kimisi ekerken kimisi biçti,
Kimisi bir anıt kimisi göçtü;
Göçenler eriyen buz, kar AKBABAM...

Değirmen yıkılır su daim akar,
Kimisi inerken kimisi çıkar,
Kimisi kul olur kimisi hünkâr;
Hünkârlar gönülü yıkar AKBABAM...

Emirle işini yürüten kişi,
Böylece hallolur sanır her işi,
Gün olur onun da gelir bitişi;
Giderken ardına bakar AKBABAM...

Aynada aksiyile dev olmaz cüce,
Eyleyen haslettir insanı yüce,
Bir gün hiçliğini insan görünce;
Kavuşu önüne yıkar AKBABAM...

El etek öpenler makamda kaldı,
Erlığın yerini döneklilik aldı,
Velhasıl başına buyruk çoğaldı;
Bu da geçer elbet hoşgör AKBABAM...

Samim AGAR

Dikkat buyrun:

- Türkiye'yi nasıl kalkındırırım?.. değil.
- Seçimi nasıl kazanırım?

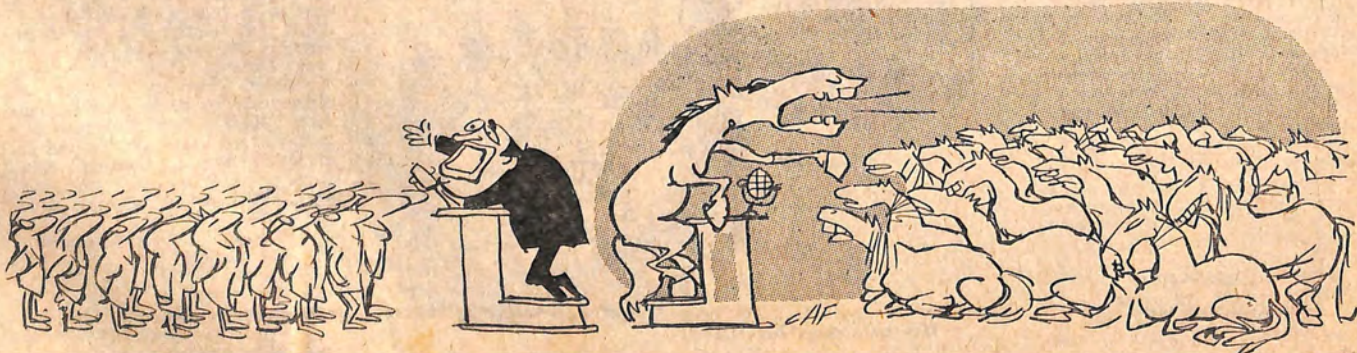
Seçimi kazanmak uğruna memleketin kaybetmesini göze alanlar çoğunluktadır bu üçbin beşyüz kişilik kadroda...

Ve eski bir hükmet nasıl gelmez öyleyse insanın aklına:

— Hayr umulur mu böyle bir gecenin seherinden...

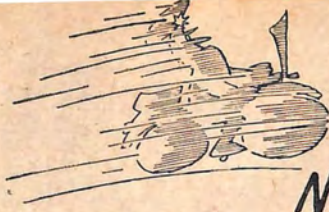
AKBABA

AP. yoğun bir seçim faaliyetine girişti. — Gazeteler —

DEMİREL — SAYIN VATANDAŞLARI!..

KIRAT — SAYIN KIRATLAR!..

Bulanık suda balık

MUZAFFER İZGÜ

GİYİNDİ, kuşandı, düdüğüünü sol cebine, mendilini sağ cebine koyup, tabancasını beline bağladıktan sonra, küçük çantasını motosikletin önüne yerleştirip başı marş koluna. Oniki buçuk beygirlik motor büyük bir gürültüyle çalıştı. Sinyali kontrol etti, geçti kurulu motosikletin üzerine. Dikiz aynasına gözü iliştirdi, kendini gördü aynada:

— Ulan Salih, dedi kendi kendine, düzelt şu memleketin trafik derdini. Bak, yeni atıldın mesleğe, şöyle canla başla çalış, hem amirlerinin gözüne gir, hem de vatana, vatandaşlara yararlı ol! Göreyim seni, gözün yılmasın hiçbir şeyden!

Debriyaja bastı, vitesi bire taktı; motosiklet homurdanarak yürüdü. Vardı bağı olduğunu başbeye. Çıktı amirinin karşısına, selâmı tutturttu:

— Efendim ben şubenize yeni tayin edilmiş olan stajyer trafik polis memuru Salih, emrinizdeyim komiserim! dedi.

Komiseri elini sıkı, yer gösterdi, bir sigara ikram etti. Sonra:

— Oğlum Salih, görev yerin nah şurası, dedi. Şu cadde, şu cadde, şu iki kavşak ve şu meydan...

Komiseri, bir de meslek nutuğu çekti, mesleğe ilk girmiş bu memuruna:

— Vazife, namus, dürüstlük, imtiyaz, vatan, millet, bayrak... Anladın mı oğlum Salih, başanlılar dilerim. Buyrun görev başına!

Stajyer trafik polis memuru Salih, tekrar selâmı kondurdu amirine, amirinde iyi bir etki bıraksın diye arka arka çıktı kapıdan; beyaz eldivenlerini taktı, motosikletini işletti, vardı gitti görev yerine... Daha caddenin başına varır varmaz:

— Sizi gidi trafik bilmezler sizi, dedi, hiç araba böyle mi park edilir ulan?

Çıkardı defterini, DK 373, yuzdı cezasını, tuttu zaptını, geçirdi: ihbar kağıdını silgecin arasına. Ne demişti komiseri:

«Vatan, millet, bayrak ve de trafik» demişti.

Hemen onun yanındaki arabaya yanaştı:

— Ulan sen arabayı kavşağa onbeş metre kala nasıl park edersin? diye söylendi. Dürüst bir memur olarak cebinden çelik metresini çıkardı; evet, tam dört metre hatâlıydı park. Yazdı cezasını, AF 354, geçirdi ihbar kağıdını silgecin arasına.

— Sizi gidi, dedi, bir daha böyle babanızın malı gibi arabalarınızı canınızın istediği yere parkedin de göreyim ben sizi. Canınıza okuyacağım vallahi... Vatan millet bayrak...

Biraz da kendi meslektaşlarına kızdı:

— Yok, arkadaşlar görevi tam anlamıyla benimsemiyorlar. Hepsi benim gibi olsalar, bu memlekette trafik derdi denen şeyden eser kalmaz, dedi.

O sırada, vız diye kuğu renkli bir Mustang geçti gitti yanından.

— Vay, dedi stajyer trafik polis memuru Salih, şehir içinde 80-90 kilometre sürat ha! Ben şimdi gösterim sana!

Atladı motosikletine, açtı sireni, vitesi dördüledi, gazı kökledi. Uçtu gitti motosiklet, kuğu renkli arabanın önüne kondu. Kuğu renkli arabanın içinde, kuğu saçlı, elâ gözlü, balık gibi bir dilber vardı. Dilber:

— Ne o? dedi.

— Ehliyetiniz hamfendi?

— N'olacakmış ehliyetim?

— Bakacağım.

— Ehliyetim yok yanımda, hem

meşgul etmeyin beni, alın numaramı, çekin gidin!

Bastı gazı dilber, uçtu gitti. Bakakaldı trafikçi Salih ardından.

— Ama aldım numarasını, AC 122, tuttum zaptını, diyerek tuttu yolu.

— Seni bir mahkemeye vereyim de gör!...

Kadın işte canım her şeyden önce, karşıdaki bir erkek olacaktı da, bırakacaktı ha! Direksiyonun başından ittiği gibi, tutar götürürdü karakola...

Dar sokaktan caddeye çıktı. Aman Allahım o da ne? Bu, biri İmpala, biri Ford, yarış pistinde mi sanıyorlardı kendilerini? Kökledi gazı...

Ama, iki arabanın ikisi de öyle usta şoförler elindeydi ki, yanlarına geçmeye çalışıyor, bir türlü önlerine geçmiyordu. Sinyale, işarete, düdüğe alırdan yoktu. İçinden:

— Evet, dedi, bunlar kaçakçı olabilirler, evet evet kaçakçı... Yakalar-sam ikramiye de alırım. Sonra bu parayla nişanlanırım, evlenebilirim de...

Bu istahla tekrar kıvrıldı gaz kolunu, avansı da sonuna dek tutturttu. Ama ne mümkün, uçuyordu arabalar... Nihayet, arabalardan siyah olanı, griyle epeyce arasını açtı. Kilometre 160-170'i gösteriyordu.

Stajyer trafik polisi Salih, çok ilerde bir grup gördü, kızlı, erkekli... Bağrışmalar, çağrışmalar, el sallamalar, hellolar, celloolar... İmpaladan inen dantel gömlekli delikanlıyı tebrik ediyorlardı. Fordla beraber vardı kendisi de kızıl erkekli grubun yanına. Hiç, ne gören vardı kendisini, ne de alırdan. Vatan millet bayrak geldi aklına, bağırır resmi olarak:

— Durun bakalım! dedi.

Kimse duymadı yine onu. Ford-dan inen lâme-ayakkabılı delikanlı bir binlik çıkardı cebinden. Gözleri çakmak çakmak oldu stajyer Salih'in.

«Bir de rüşvet teklif edecek ha!»

— Koy onu cebine! diye bağırdı.

Ama, duymadı lâme ayakkabılı delikanlı. Grubun yuu sesleri arasında

Her politikacının konuşmasında «Mesken sorunu» hallediliyor. — Gazeteler —

Her vatandaşın bir daire!

Her politikacının konuşmasında «Mesken sorunu» hallediliyor. — Gazeteler —

Her vatandaşın bir daire!

Her politikacının konuşmasında «Mesken sorunu» hallediliyor. — Gazeteler —

Her vatandaşın bir daire!

Her politikacının konuşmasında «Mesken sorunu» hallediliyor. — Gazeteler —

Her vatandaşın bir daire!

Her politikacının konuşmasında «Mesken sorunu» hallediliyor. — Gazeteler —

Her vatandaşın bir daire!

Her politikacının konuşmasında «Mesken sorunu» hallediliyor. — Gazeteler —

Her vatandaşın bir daire!

Her politikacının konuşmasında «Mesken sorunu» hallediliyor. — Gazeteler —

Her vatandaşın bir daire!

Her politikacının konuşmasında «Mesken sorunu» hallediliyor. — Gazeteler —

dantel gömlekiyle yaklaştı, tebrik edip bin lirayı uzattı:

— Siz kazandınız, dedi.

İşte o zaman daldı stajyer Salih grubun arasına:

— Ehliyetiniz beyler! dedi.

Grup:

— Aaa aaa, trafikçi amca da gelmiş, dediler zilpe züppe.

Dantel gömleki:

— Görmedin mi nasıl araba kullandığını? dedi.

Stajyer Salih:

— Onun için istiyorum ya ehliyetinizi, dedi.

Gruptan, etek pantolon giymiş kızın biri:

— Ayyı çok komik vallahlı dedi.

Stajyer Salih, kaşlarını çatarak:

— Komik olan ne? diye sordu.

— Olay, dedi zilpe kız.

Sonra, lâme ayakkabılı ehliyetini istedi. İkisinin de ehliyetini aldık-tan sonra motosikletine bindi:

— Şubeye gelir, ehliyetinizi alırsınız, dedi.

Gruptan hippie saçlı bir oğlan:

— Hizmetçiyi gönderip aldır-sak aldır-sak olmaz mı memur bey? dedi.

Seslenmedi stajyer Salih; arabaların numaralarını da alıp çekti gitti. Viedanı huzur içerisindeydi. Şöyle, iki saat gibi kısa bir zaman içerisinde epeyce işler görmüş, iki zabıt tutmuş, bir gıyabında zabıt, iki de ehliyet almıştı. Göğsü kabararak girdi amirinin odasına:

— Beyim üç zabıt tuttum, iki de ehliyet aldım, dedi.

— Bravo, dedi amiri. Evet kardeşim böyle çalıştıktan sonra, değil mi ya efendim, dürüstlük, sağlamlık, kutsallık, vatan millet bayrak... Efendim, düzelmemesine imkân var mı trafiğin. Acıma, hiç acıma, bas zaptı, bas cezayı gitsin! Görelim bakalım şu zabıtları!

— Efendim, ilk zabıt tuttuğum arabanın plakası DK 373.

— Evet, bakalım listemize!...

Komiser, masanın gözünden bir liste çekti çıkardı, aramaya başladı:

— DK 373... DK 373...

Biraz sonra hop oturdu, hop kalktı komiser:

— Aman aman vallaha aman! dedi. Aman oğlum Salih n'aptın sen?

— N'aptım komiserim?

— Aman oğlum bu araba Sadun beyin İlçe başkanının eniştesinin. Aman oğlum vallaha inciri dikerler ocağıma. Ah yavrum ah, seçimler de yakın. Gideriz oğlum, gideriz, Hakkâri mi istersin, Kars mı istersin, Şemdinli'ye bile atarlar.

Zile bastı.

— İnşallah araba hâlâ orada duruyordur... dedi.

İçeriye giren trafik polisine:

— Atla arabaya, Salih sana arabanın park ettiği yeri söylerim, silgecin üzerinde bir ihbarname var, onu al da gel! Koş koş!... Dur dur, numarası DK 373... Koş! dedi.

Koştı gitti memur. Komiser:

— Aman oğlum Salih ne yaptın sen? Biliyorsun bizim oğlan burada üniversitede okuyor, sonra ben ne halılar ederim, başka yerlere gidince, yaa... Evet, ikinci zabıt tuttuğun arabanın numarası kaçtı?

— AF 116 efendim.

— AF 116... AF 116... AF 116... Aman... Aman... Aman... Oğlum Salih n'aptın sen?

— N'aptım komiserim?

— Oğlum kastın mı var senin baba? Bu AF 116 kimin arabası biliyor musun, Hâbib beyin arabası, senâ-tör Cehaletin beyin bacanağının. Aman oğlum, tez çağır birini. Dur dur sen git... Yok yok sen gitme! Zil zil...

Zile bastı, içeriye giren polis memuruna:

— Koş git, dedi, araba yoksa motosiklete atla git, nerdeydi araba?

— Şey, beşli kavşakta efendim.

— Beşli beşli, numarası AF 116, onun silgecindeki ihbarnamemi al da gel! Allahtan araba yerinde duruyor olsa bari! Hay benim başıma gelenler, oğlan üniversitede, kız lisede...

Oğlum Salih n'aptın sen? Bizim hanıma malûm oluyor vallaha, bu sabah, bey bey bir rüya gördüm, sen bulanık suda balık avlıyordun dedi. Bulanık su sıkıntı demektir. Salih oğlum, ötekisinin numarası kaçtı?

— AC 202 efendim.

— AC 202... AC 202... AC 202... Amaaan... Amaaan... Amaaan... Al-laaah! Oğlum Salih bunu süren kadın mıydı?

— Evet efendim.

— Amaaan, çok amaaan!

— Kadının saçları beyaza boyama mıydı?

— Evet efendim...

— Amaaan, pekçok amaaan! Yandım amaaan! Oğlum Salih söyle n'aptın sen?

— N'aptım komiserim?

— Yaktın oğlum yaktın. Kim bu kadın biliyor musun? Ba ba ba ka ka ka ha ha hanımı, Bakan hanımı...

Tâyin de etmezler bizi, meslekten sürerler. Artık kestane, köşe başlarında kestane... Oğlan üniversitede, kız lisede... Dur dur, ötekilere de bakalım da beraberce gider ötür dileriz. İnşallah beyine iletmemiştir meseleyi, hey yüce Allahım sen yitüme bak! Biri de daha orta ikide, üstelik ikmalî de var, matematik-ten... Ötekinin kaç numarası oğlum Salih?

— Efendim, bunlar iki arabaydı, yarış ediyorlardı.

— Yarış?

— Evet yarış...

— Şehrin içinde?

— Şehrin göbeğinde efendim. Aldım ehliyetlerini.

Her vatandaşın bir daire!

— Şehrin içinde ha, hem de ya-
rış... Al oğlum al, böylelerinin al,
bak buna birşey diyor muyum?... İn-
şallah kocasına birşey dememiştir,
inşallah Yârabîm! Kaçtı numarası
bu yarışan itoğlu itlerin?

— Efendim İmpala'nın AS 150...
— AS 150... AS 150... Ha... Ha...

Aman... Amaaan!... Yok, yok ben de-
medim, ben itoğlu it mitoğlu it de-
medim, vallaha billâha demedim.
Oğlum Salih n'aptın sen?

— N'aptım komiserim?
— Yaktın oğlum yaktın, çıra gibi
yaktın. Sakın ötekinin de numarası
DC 462 olmasın?

— Evet efendim, DC 462...

— Allahhh, su, su, Allahşına bir
bardak su!... Oğlan üniversitede, kız
lisede, en ufak ortaokulda, ikmali
üstelik, hem de matematikten... Ma-
foldum maf... Ehliyetler yanında
mı Salih oğlum?

— Burda efendim.

— Zarf zarf... Bu sarı zarf olmaz,
beyaz zarf... Yaz oğlum yaz, şunun
üstüne Çok Sayın Ümür Beyefendi
yaz, şuna da Pek Sayın Oktay Bey-
efendi yaz! Atla motosiklete, koş
git!... Al işte adresleri... Bildi ca-
nım, vallaha billâha bizim hatun bil-
di, bulanık suda balık, bildi... Koş
oğlum Salih durma koş!... Aç sire-
nini koş!...

Muzaffer İZGÜ

Vatandaş — Sana versem bana yazık... Paşaya versem sana yazık!

S EÇİMLERE bir aydan az
kaldı Yirmibeş gün sonra,
sandık başlarına gideceğiz,
listemizlî damgalayıp atmak i-
çin...

Türkiye'de seçimler tek derece-
lidir, değil mi?... Türkiye'de se-
çimler hürdür, değil mi?... Türki-
ye'de seçimler serbesttir, değil
mi?

Öyle midir acaba?

Hangimiz sandık başına gider
de, adaylığını koyan vatandaşla-
rı birer birer gözden geçirir,
CHP'den şunu, AP'den öbürünü,
CKMP'den berikini, TIP'ten da-
ha bir başkasını beğenir: «İşte
benim milletvekilim» diye liste-
mizi yapar ve tek dereceli seği-
min mutlu özgürlüğü içinde oy-
muz sandığa atabiliriz?

Yok böyle şey!

Kapalı odada listeler istif edil-
miştir: Şu altı oklusu, şu kırat-
lısı, şu terazilisi, şu da siyah kar-
tallısı... Beğen beğendiğine bas
damgayı!

Efendim, hepsi iyi, hepsi güzel
ama ben şunlardan bir tanesini
beğenmiyorum. Onun yerine şu
bağımsız aday Madanoğlu var ya,
onu yazacağım!

Hayır, yazamazsın benim hür
vatandaşım, benim serbest vatan-

GEÇMİŞ ZAMAN OLUR Kİ...

EY FAZİLETİ!

daşım, benim tek dereceli oy öz-
gürü vatandaşım!

Sen, milletvekili değil, sen a-
day değil, sen liste seçeceksin,
parti seçeceksin...

Peki ama, bu listeleri kim ya-
pıyor, bu vatandaş üstü güç ki-
min?... Kim bu bana yol göste-
renler? Kim bu kaderime el ko-
yanlar?..

Delegeler!.. Ocak başkanları,
bucak başkanları, lüpcüler, avan-
tacılar, çıkarcılar, sallabaşçılar,
almaaşçılar, kör tıraşçılar!

Doğu illerinden birine giden
dostumdan dinledim: Adaylığını
koyacaktı, bağımsız adaylığını..
Avrupa'da okumuştı. Ömrü bo-
yunca eğilmemişti. Denenmişti.
Hemşerileri tanırdılar, tutardı-
lar, severdiler onu...

Gözleri lokma lokma açılmış,
parmağı ağzında döndü: Açık
arttırmada, adaylık ikiyüzlü bin
liradaymış!

Siz buna tek dereceli seçim, siz
buna hür seçim, siz buna ser-
best seçim der misiniz?

O beğenmediğimiz, o utanç

duyduğumuz, o demokrasiye ay-
kırı eski tek parti devrinin iki
dereceli seçiminde, milletvekil-
lerini doğrudan doğruya seçemez-
dik ama, hiç olmazsa seçecek o-
lanları biz seçerdik. Bunlar,
memlekette adı olan insanlardı,
aydınlardı, tanınmış kişilerdi:
Profesörler, öğretmenler, baro
temsilcileri, sanayi odası temsil-
cileri, eski generaller, eski dev-
let adamları, gazeteciler... İşsiz
takımı, kapkaç takımı, açığöz
takımı değil!

Büyük seçmen toplulukları,
semt semt, oylarını onlara verir:
«Dört yıl, kaderimizi ellerinde tu-
tacak insanları bizim adımıza
seç» derlerdi...

Şimdi, sırtışık yaban otları gi-
bi bütün partileri saran politika
esnafı, bu işi pençelerine geçir-
mişlerdir, on parmağı on sülük
pençelerine!

Aralarında, bin türlü pazarlık-
la «Sen bana, ben sana» dan son-
ra hazırlanan listelerin adı yarın
ne olacak bilir misiniz?... Milli
irade!

Bari merkez kontenjanları,
Nasreddin Hoca'nın göle çaldığı
birkaç kaşık yoğurt olsa!.. Ha-
yır, suya su katıyoruz!

Demokrasimiz virmi yaşında...
Ne oldu, söyler misiniz bana?

Halkveçlerini demokrasi kapat-
tı, Köy Enstitülerini demokrasi
kapattı, minarede Türkçe ezan o-
kuyan müezzinin ağzını demokra-
si kapattı, camide Türkçe dua e-
den hocanın ağzını demokrasi ka-
pattı, Atatürk devrimlerine giden
bütün yolları demokrasi kapattı.

Şu keleş kafa da, şu balta sa-
kal da demokrasidir.. Şu kara
çarşaf da, şu tek gözlü umacı da
demokrasidir.. Şu çıplak tahtaya
diz çökmüş elifba çocuğu da, şu
oturduğu yerde gözleri kapalı
sallanan hafız kursu aptalı da
demokrasidir!

Ne dersiniz, doğu dağlarında
banka kamyonu soyan eşkıyalar
da o mu acaba?

Batı, demokrasiye fazilet rej-
mi der, değil mi?

Şu manzaraya bakınız: Şarkta
fazilet ne hale geliyor!

Bir yanlışlık olacak mutlaka:
Ya onlardaki 'demokrasi' değil,
başka şey, ya bizdeki...

Yusuf Ziya ORTAÇ

(15 Eylül 1965)

Seçimlere sekiz parti giriyor. — Gazeteler —

Yazısız

Havagazi abone/leri

Adnan VELİ

COCUKLUĞUMUN eğlenceli anıları arasında, tuluat tiyatrolarını bir türlü unutmam. Abdurrezzak'ların, Kel Hasan'ların devrine yetişemedim ben. Ancak Nasit'i bilirim. Bir de hayâl meyâl «Domates Ali» yi hatırlıyorum.

Beykoz vapur iskelesinin yanındaki yazlık gazinonun kapısında tuluat kumpanyasının, Keteon Matbaasında basılmış ilanlarını gördüğüm vakit, ne yalan söyleyeyim, kendimi dünyanın en mutlu insanlarından biri sayardım. O vakit kantoncuları Şamran Hanım, Zarife Hanım, Minyon Hermine, poz poz resimleri ile benim içime dolar, Jertin Hanımla Aram Efendinin düetleri, günlerce dudaklarımdan düşmezdi.

İskele gazinosunda tiyatro olduğu günler, daha hava kararkır kumpanyanın mızıkası «İcra-i âhenge» başlardı. Bir trombon, bir kornet, bir klarnet bir de zilli davuldan ibaret dört kişilik mızıkacı takımı, Arlezven süiti ile işe başlar, Traviata ile bitirirdi. Gazinonun çevresine yelken bezinden perdeler gerilirken, ben de, tâ yanına kadar gelmiş olan bir bayramın çocuksu sevincini yaşırdım.

Beykoz Kaymakamı, akşam yemeğini yiyip de, tiyatronun en önüne konmuş olan hasır koltuğa oturmadan, perde açılmazdı. Onu bekleyen halkın sabırsızlığını gidermek için, mızıkacı takımı konsere başladığı vakit, ben de, kendimi rahatsız edici bir inatla, gözlerimi, davul çalan adamın ensesindeki kan çınbanlarından ayıramazdım.

Hele o Nasit'in «Kalaycı» kuartetine çıktığı zaman temennâlarla halkı selâmlaması, beni, mutluluğun deryası içine atıverirdi.

Sonradan Nasit'in taklitçileri çıktı. Hiçbirisi sarmadı benim çocukluğumu.

Eski tuluat tiyatrolarının Nasit'den sonra gelen gerçek ustası Dömbüllü İsmail oldu. Bugün hayatta ikinci haftayımı oynayan Dömbüllü'yü, çocukluğumun Nasit'i kadar severim. Birkaç yıl öncesine varın-

caya kadar Kumkapı'da, Kuzguncuk'ta, Anadoluhisarı'nda oyun oynadığımı duyacak olsam, hemen koşardım oralara... O çocuksu sevinçleri yeniden yaşamak için katıla katıla gülerdim onun sözlerine ve hallerine... Ama ne yapalım ki, artık Dömbüllü de ayrıldı sahneden...

Nasit ve Dömbüllü'den sonra i-çimde açılan bu boşluğu, şimdi, bizim politikacılarımızın sözleriyle doldurmaya çalışıyorum.

Bazen radyodan, bazen gazetelerden bize seslenen bu Dömbüllü muallitlerini dinlemek, eskiler kadar olmasa bile, yine de beni epeyce eğlendiriyor. Şu parârsız tiyatro (Daha doğrusu tiyatroya) bir türlü bitmesin istiyorum.

Bugün, politika piyasasında at oynatanların, fasulye piyazından imâl etmiş oldukları lâflar, yine ortalığı sarmaya başladı. Ağzını her açanın ilk lâfı, «Halka hizmet etmek, köylünün refahı için çırpınmak, kendisini yurdun kalkınmasına adanmak...» oluyor.

Piyasa politikacılarından biri çıkıyor ortaya:

— Halka ben hizmet edeceğim, diyor.

Öbürü atılıyor:

— Yooo, olmaz, diyor. Ben hizmet edeceğim.

«Sen hizmet edeceksin, ben hizmet edeceğim.» derken, bir sövüşmedir başlıyor. Ucunu tutabilirsen, tut...

Politikacıların tümü, bu hizmete, böylesine çırpınarak talip oluyorlar ama, milletvekili sıfatını almak şartıyla talip oluyorlar. Onların, peşinde koştukları hizmetçiliğin asıl anlamı bu...

Ben geçende, siyasî partilerin aday listelerini uzun uzun inceledim. Sonra da uzun uzun düşündüm. Bizdeki siyasî partilerin programlarını, seçim beyannamelerini görmeden, iş başına geçtikleri vakit ne yapacaklarını, hangi yönde bir tutum göstereceklerini anlamak, bu listeleri incelemekle kaabil oluyor.

Şöyle bir bakalım adaylara:

Adalet Partisi: Çiftçi, Tüccar, İt-

halâtçı, Çiftçi, Avukat, Tüccar, Mühendis, Çiftçi, Tüccar, Yüksek Mimar, Çiftçi...

Halk Partisi: Avukat, Memur, Emekli Subay, Avukat, Doktor, Profesör, Çiftçi, Tüccar, Gazeteci...

Milliyetçi Hareket Partisi: Emekli subay, Emekli subay, Emekli subay, Avukat, Emekli subay, Tüccar, Vaz, Emekli subay, Emekli subay...

Millet Partisi: Çiftçi, Tüccar, Avukat, Yüksek mühendis, İş adamı, Serbest meslek, Tüccar...

Güven Partisi (Nâm-ı diğer, Dümen Partisi): Çiftçi, Tüccar, Avukat, Profesör, Maliyeci, Tüccar, Avukat, Doktor, Yüksek Mühendis...

Türkiye İşçi Partisi: Garson, Tornacı, Soför, Elektrikçi, Dokuma işçisi, Bakkal, Sendikacı...

Yeni Türkiye Partisi: Çiftçi, Emekli politikacı, Toprak sahibi, Emekli politikacı, Emekli politikacı, Emekli politikacı, Tüccar, Avukat...

İşte bizdeki siyasî partilerin programları, bu aday listelerinde aynı gibi okunuyor. Üst tarafın araştır-maya lüzum var mı? Kimin ne yapacağı, ne işler göreceği şimdiden belli...

Bu adaylardan bazılarının meslekleri de pek tuhafıma gitti.

Merakının biri Fransa'da, acayip meslekler üstünde bir inceleme yapmış. Bu incelenin sonunda da, o acayip meslekleri bir kitap halinde yayınlamış. Akıldında kalan bir kaçını yazayım:

Konserve anahtarlarını toplama işçisi... Civata paslarını silme uzmanı... Kurbaga derisi kurutma teknisyeni... Fildişi parlaticısı... Mentese yağlama ustası... Tren düdüklüleri a-yarcısı... Şarap şişelerinin biçim mültehasısı...

Vaktiyle İstanbul'da, Fahrettin Kerim Gökay Vali ve Belediye Başkanı olduğu sıralarda, Gülhane Parkında «Bahar ve Çiçek Bayramı» adı altında dört ay süren panayır maskaralığı tertiplenirdi. Demokrat Partinin İl Başkanından gelen bir emirle, o partinin ne kadar ıpsız sapsız varsa, Gülhane Parkındaki bu pana-

yırda, yüksek yevmiye ile görev alırdı. Belediye, Demokrat Parti'nin İl Başkanına «Hayır» diyebilecek güçte olmadığı için, Başkanın yolladığı her adama bir iş icat etmek zorunda kalıyordu. O yüzden, Gülhane Parkındaki panayır, işsiz, güçsüz takımının yiyim yeri haline gelmişti. Böyle olunca da, panayırdan para alanlara, bilseniz ne işler icat edil-memişti.

Akvaryum balıklarının nabızlarını sayma ustası... Hayvanat bahçesindeki arslana kemik taşıma işçisi... Panayırdaki kebabçıların köfte du-manlarını denize doğru üfletme komitesi... Çadır içindeki dört kulaklı deniz canavarının büyüklerini okşama uzmanı kabilinden binbir meslek... Yani, uzun lâfın kısası, ya Mehmet, ye...

İşte ben, siyasî partilerin aday listelerini incelerken, hep bunları hatırladım.

Fılanca partinin, falanca ilden göstereceği adayın mesleği, söz geliş «Teşkilâtçılık» mış. Parti içinde teşkilât kurmaksız, bu bir iştir ama, meslek değildir.

Yine sözeleşti, falanca aday «Dava Takipçisi» imiş. Dava takipçiliği, nasıl bir meslektir, bilmiyorum. Bu işi avukat yapar, dâvavakill yapar. Onların yetkisi vardır ancak... Rastgele bir adam, fılancanın dâvasını takip edemez ki...

Mahkeme kâtibine gidip de: — Ferhat bey! Şu Osmangil'in tar-la keşfi yapıldı mı? diyecek olsa, Feryat bey direnir elbet...

— Sana ne yahu?... der.

Bunu dememesi için, Ferhat beye usulca beş lirayı uzatmak gerekir. Dâva takipçisi, ondan aldığı haberi Osmangil'e götürürce «yirmi lira masrafım oldu» der. Tabii onbeş lirası cebi... Buna düpedüz, havadan para kazanma derler.

Adayların bazıları da, hem tüccar, hem gazeteci... Peki ama, bir adam ya tüccardır, ya da gazeteci... İkisi birden nasıl olur? Yalnız listede, tüccar kelimesiyle, gazeteci kelimesi arasına bir virgül konmuş. Ben o yazıyı düzen operatör olsam, tüccar kelimesiyle gazeteci kelimesi arasındakı virgülü kaldırıverirdim. Böylelikle adayın yaptığı iş, açıkça ortaya çıkardı.

Adaylardan biri de «Mustağfi Mühendis» miş. Yalan söylemeyeyim, bunu da anlayamadım. İnsan, mühendislikten nasıl istifa eder? Memurluktan, müdürlükten, yani bir görevden istifa edilir ama, meselâ balıkçılıktan, meselâ berberlikten istifa edilir mi?

Mühendis dedim de aklıma geldi. Ben en çok Yüksek Mühendis lâfına tutuluyorum. Mühendis'in alçağı olamayacağına göre, yükseği nasıl olur? Bazı doktorlar da, kapılarında astıkları levhalara «Birinci sınıf iç hastalıkları mütehasısı» diye yazarlar. Bunların sınıfını kim kestiriyor kuzum?... Anlaşılan herkes kendine göre bir rütbe, bir derece uyduruyor. Biri çıksa da, kendisine «Fevkalâde Yüksek Mühendis» dese, ya da «Süper Ekstra Yüksek Mühendis» dese, kimse ses çıkarmayacak zaar...

Adaylar arasında «Otel sahibi» mi yok, «Sanatkâr» mı yok, «Organizâ-tör» mü yok, «Serbest Meslek sahibi» mi yok?... Ne isterseniz var. Yani herkes, kendisine bir sıfat uydurmuş.

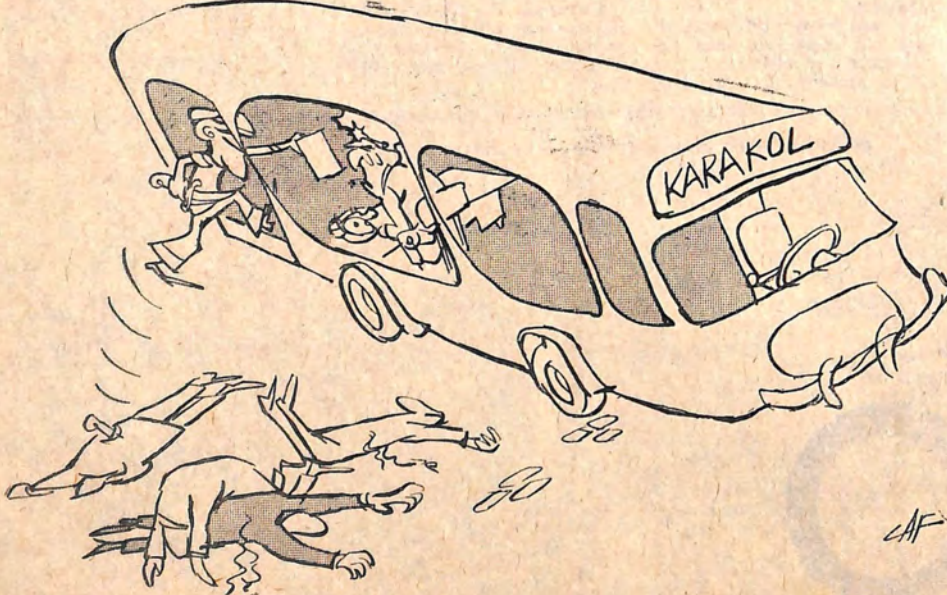
Aklıma gelmişken onu da anlatayım:

Adamın biri, kendisine kartvizit bastırarak olmuş. Fakat hiçbir mesleği, zenaati de yok. Adamın altına ne yazsın?... Düşünmüş, taşınmış, onun da çaresini bulmuş. Sonra gidip kartvizitini bastırmış:

Mehmet Güler
Havagazi Abonesi...
Uzun lâfın kısası, Türkiye'yi dört sene daha, havagazi abone/leri yönetecekler.

Adnan VELİ

Bir otobüs, seyyar karakol haline getirildi. — Gazeteler —

— Paso, komiser abicim!..

DEREDEN TEPEDEN AY DAKİ KRATERDEN..

AGÜSTOS, EYLÜL, EKİM AYLARI...

Memleketimizde en çok ver-
gi ödeyenler, diğer bir deyim-
le en fazla para kazananlara
ait liste gazetelerde Ağustos
ayında açıklandı.

Yurdumuzda en çok oy ka-
zananlar da Ekim ayında se-
çimden sonra açıklanacak.

Peki, ya arada kalan Eylül-
de?...

Arada kalan daima halk ol-
duğundan Eylülde de odun,
kömür v.s. gibi kış için haya-
ti maddelere yapılacak zam
listeleri açıklanacak tabii!

DÜŞÜNDÜĞÜNÜ SÖYLEME HÜRRİYETİ...

Rusya'dan kaçan yazar Kuz-
netsov «Rusya'da insan dü-
şündüğünü söyleyemez» diyor.

İnsanın düşündüğünü söyle-
mesine imkân vermeyen hür-
riyetsizlik rejimi muhakkak
ki çok kötü.

Bizde, şükür, insanın düşün-
düğünü söylemesi mümkün.
Ne var ki, bizim rejim, şim-
diki halde, yurttaşın geçim
şartları dolayısıyla «Düşün
düşün b..... işin» deme hürri-
yetinden başka bir imkân sağ-
lamıyor!

YENİ AY EDEBİYATI

Bu yıl kış modasına «Ay 1-
şığı» hâkim olacaktı.

Bu kış bilmem ama, bun-
dan sonra yıllar yılı erkek-ka-
dın ilişkilerinde bir Yeni Ay
Edebiyatının moda olacağı
muhakkak... Ve, meselâ, ka-
dın:

— Ben Ay taşı gibiyim, ba-
na henüz 4-5 kişi el sürdü an-
cak, diyecek!

POLİSİYE, DRAM VE KOMEDİ

Personel Kanunu... Personel
Kanunu... Personel Kanunu...

Faillâtın... Faillâtın... Faillâtın
gibi eski bir çekim yankısı ya-
pıyor insanın kulaklarında
çeyrek yüzyıldır aynı sözün
tekrarlanması: Personel Ka-
nunu... Personel Kanunu...
Personel Kanunu...

Bu vesileyle aklıma geldi,
dünya sahnelerinde en uzun
süre kalan oyunların adını bi-
liyor musunuz?

Agatha Christie'nin «Fare
Kapanı» adlı oyunu Londra'da
15 yıldır oynamaktadır...

«Vietnam» adlı dram ise 20
yıldır oynamakta... Ve, bizde,
«Personel Kanunu» adlı ko-
medi de 25 yıldır oynanıyor!

BİR EK

Başbakan Süleyman Demi-
rel yaptığı bir konuşmada
«Bir lokma bir hırka devri
geçti» demiş.

Evet bir ilâve daha oldu ve
yurttaş için uzun yıllardır
«Bir lokma bir hırka bir oy»
devri başladı... Hepsi o ka-
dar!

BÖYLE GELMİŞ...

Almanya'dan işçilerimizin
nasıl döndüklerini görüyorsunuz:
Otomobilli, paralı, var-
lıklı.

Nasıl gittiklerini biliyorusu-
nuz, anlatmaya hacet yok.

Şu Alman mucizesine bakın
siz...

Bizde çok acıklı bir duru-
mu ifade eden «Böyle gelmiş
böyle gider» sözünü alıp pırıl
pırıl bir hale sokmuşlar ve
«Böyle gelmişlerdi böyle gidi-
yorlar bakın işte!» diyorlar
bize.

SUDAN CANLI SESLERİ

Büyük şişeler içinde su da-
ğıtın bir satıcı var mahalle-
mizde.

Âlem bir adamdır kendisi...
Geçen gün, baktım, kulağına
doktor gibi bir dinleme âleti
takış, uçtaki lâstikleri de şi-
şenin iki yanına dayamış.

Şaşırdığımı görünce:

— Ne yapalım beyim dedi,
önce dinleyip sonra satıyo-
rum... Sudan epey canlı sesi
geliyorsa (mikrop var demek-
tir diye) müşterilerime vermi-
yorum!

SAKIN İYİ BİR HABER VERMEYİN!

Gazetelerden haberler:

— Başbakanın iş buluverdi-
ği işsiz bir yurttaş âni sevinç
üzerine öldü.

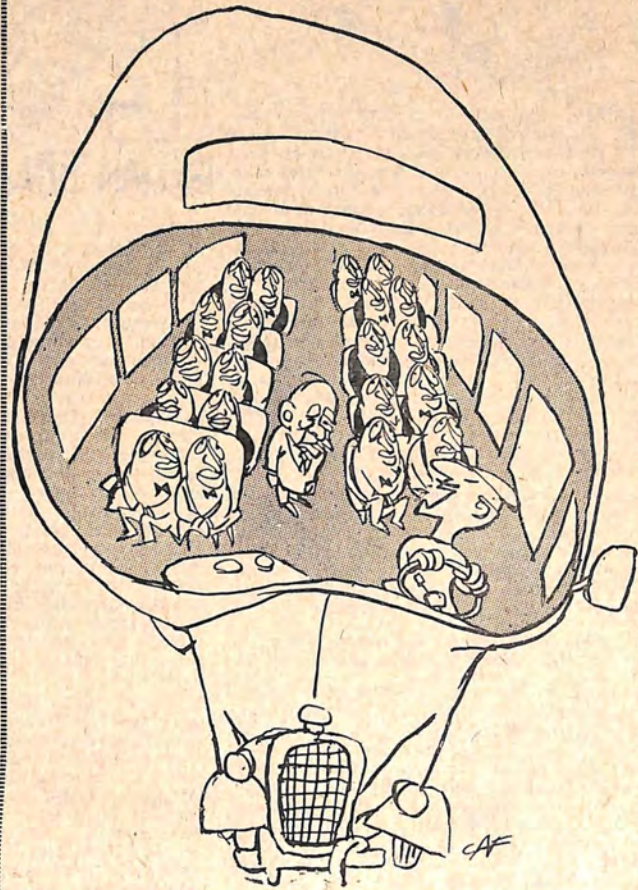
— Kat kazanan bir aile, ha-
beri duyunca çılgına döndü.

★

İnsan birine âni bir şey ol-
masın diye kötü haber ver-
mekten korkar; bizde yokluk-
lar nasıl bir hal yaratmış ki
insan birine iyi bir haber ver-
meye korkuyor artık... Baksa-
nıza, iyi bir haber üzerine
yurttaş ya ölüyor ya da çıldı-
rıyor.

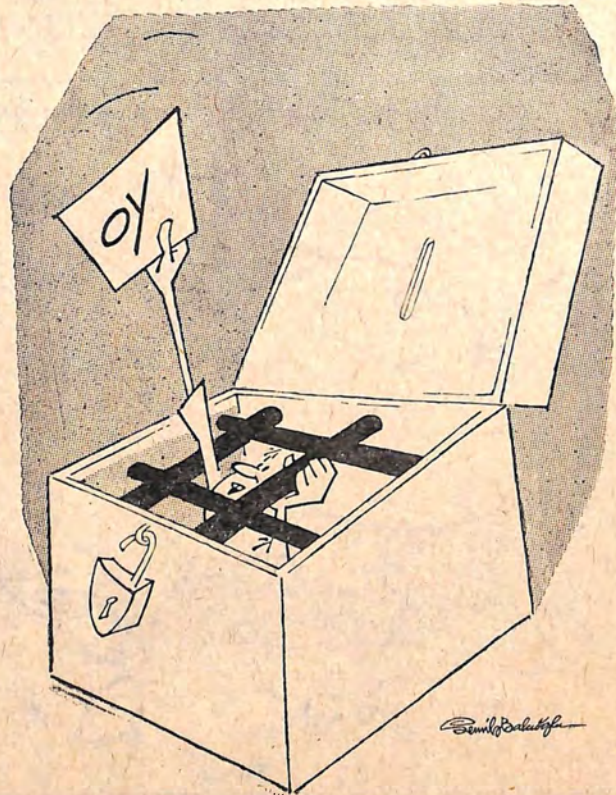
Reşit AŞÇIOĞLU

Seçim dolayısıyla Bakanlar otobüslerde seyahat
ediyor. — Gazeteler —

— İhtiyara bir yer verelim beyler!..

— Seçim kavgalarında tevkif edilenler çoğalıyor. —

— Sandıktan çıkamadım!..

EŞEK, uzun kulaklı, mahzun bakışlı bir hayvancağıdır. Hayvancağız diyorum, çünkü koskoca develeri çekenin, arkasına takıp götürmenin eşek olduğunu unutturcasına hayvanların içinde en çok ona yükleniriz. Sirtına bindiğimiz, sırtından geçindiğimiz yetmiyormuş gibi bir de en ağır hakaretleri ederiz kendisine, adını küfür olarak kullanırız çoğu kere. Birisi ters bir iş yaptı mı yaptığı «eşeklik» tir, yaramaz çocuklara hemen «sıpa» sıfatını yakıştırırız. Kızdığı zaman tepmesinden başka bir şey yapmamasına rağmen üstelik bir de Nuh Tufanı'nda kuyruğuyla şeytana yol verdi diye iftira ederiz, adı geçtiği zaman «Sözüm meclisten dışarı» demeyi bir görev sayarız. Hatta kıbarlık olsun diye arapça bilinen anlamına gelen «Merkep» kelimesini kullanırız kimi zaman. Eskiden bir de «Har» denilirmiş eşeğe. 15. yüzyıl şairlerinden Şeyhi'nin «Harname» si pek ünlüdür, bir eşeğin başından geçenler anlatılır bu eserde. Hikâyesi kısaca şöyledir:

Zayıf, yaşlı, yorgun, yük çekmekten usanmış bir eşek vardır. Oyle zayıftır ki arkasından palamın alınca sanki it artığıdır kalanı... Bir gün sahibi onun bu haline acır ve azat eder. Eşek başıboş gezerken otlakta kiminin boynuzu aya benzeyen, ne yük ne yular derdi olan öküzleri görünce düşünceye dalar ve kendi kendine:

**«Bunların başlarına tac neden
Bizde bu fakr ü ihtiyaç neden»**

diye sorar, bu işin sırrını kendi kendine halledemeyince sonunda gider, pırları eşeğe akıl danırır ve ondan öküzlerin bütün gün arpa, buğday işlediklerini, onu otlayıp onu dişlediklerini, böyle bir kutlu iş yaptıkları için de başlarında taca benzeyen boynuz taşıdıklarını öğrenir. O da onlar gibi olmak için ekinin içine dalar, kâh tepinip kâh dişleyerek ekinleri mahveder. Tarla sahibi bu durumu görünce bir «Ah» eder, yüreği dövmek, sövmek ile soğumaz, bıçağını çekerek eşeğin kulağını, kuyruğunu keser atar. Eser eşeğin:

**«Bâtıl isteyü haktan ayrıldım
Boynuz umdum kulağtan ayrıldım»**

feryadıyla son bulur.

Gelin, buna benzer bir eşek fıkrası anlatalım. Bir evin bir eşeği bir de köpeği vardır. Zavallı eşekcik her türlü hizmeti gördüğü halde sahibinden bir türlü yüz bulamaz ama evin köpeği

hiçbir iş yapmadığı halde efendisinin gözdesidir. Bir gün daha fazla dayanamayan eşek köpeğe bu işin sırrını sorar. Köpek cevap olarak biraz cilve yaptığını, azıcık yaltaklandığını söyler. Bunun üzerine eşek sahibi eve girer girmez daha ne olduğunu anlayamadan bir dalar içeri, sahibinin kucasına tırmanarak, tırmalayp tepinerek başlar cilve yapmaya!... Ama sahibi onun bu halini görünce korkusundan kaçır, eşeği de bir başkasına satar. Yaa, işte böyle...

Aklıma gelmişken bir eşekli fıkra daha anlatalayım sizlere. Yoksul bir ailenin bir tek oğlu bir de eşekleri varmış. Bir gün anne ve babası kendi aralarında konuşurlarken anne: «Artık oğlunun evlenme vakti geldi, bari şu eşeği satalım da everiverelim» demiş, baba da, «İyi ama eşek olmazsa biz nasıl geçiniriz?» diye itiraz etmiş. Oğlan hemen heyecanla kulak kabartmış konuşulanlara. Fakat anne, baba çabuk kesivermişler bu konuyu ve bir daha değinmez olmuşlar. Oğlan bir sabretmiş iki sabretmiş, sonunda dayanamayıp annesine: «Anne be, şu eşek meselesini artık konuşmaz oldunuz, çok merak ediyorum sonunu. Bir daha ne zaman konuşacaksınız, ha?» deyivermiş...

Eşek günlük hayatımıza yerleşmiştir. Gerçi artık yerini makinalar, motorlar alıyor araç olarak ama yine de dilimizden düşmez hiç adı. Geometride öklit teoremine «Eşek Dâvası» deriz. «Eşek herif, eşek herifin damadı, anasını eşekler kovalasın, eşoğlu eşek beş kulak» diye diye söveriz kızdıklarımıza. Alçalmayı «Atan inip eşeğe binmek» diye tanımlarız. Birisinin bilgisizliğini ortaya dökmek için «Eşek hoşaftan ne anlar?» diye sorarız. Sevmediğimiz bir kişi ölünce «Eşek cennetini boyladı» diye seviniriz. Yeni gördüğü bir şeye hiçbir şey görmemiş gibi dalgın dalgın bakanlara «Ne o, ne bakıyorsun öyle eşeğin trene baktığı gibi» diye iğneleriz. Çok kazananlarda «Eşek şansı» vardır. Yaramaz çocukları «Eşek sudan gelinceye kadar dövmek» le tehdit ederiz. Korkusuzluğumuzu «Ölmüş eşek kurttan korkmaz» diye ilân ederiz. Fazla itişip kakışanlara «Eşek şakası etmeyin» diye ihtarla bulunuruz. Eşek arısı, eşek inciri vardır. «Eşeğin aklına kar-

puz kabuğu düşürmek» deyimini de kullanırız sık sık ezilenlerin haklarını araması işimize gelmediği için.

Atasözü olmuş, Mevlânâ'nın bile Mesnevi'sinde, Divanında bahsettiği «Eşeğin başına köpeğin dişi lâyıık», «Eşeğin kuyruğu gibi ne uzar ne kı-salır» gibi cümlelerimiz vardır, eşekli. Ya bu konuda:

**«Eşek elin heybe emanet
Ne arar bu çalım sende a cenabet!»**

**«Ehl-i keyfe zevk verir kahvenin kaynaması
Eşegi baştan çıkarır sıpanın oynaması»**

gibi şiirsel deyimlere ne buyrulur?... Haa, bir de «Alçak eşek binmeye, öksüz uşak dövmeye yarar» diye bir lâf vardır, unutmayalım...

Gelelim, şimdi de eşekli başka gösterilere... Haldun Taner'in yazdığı, Şehir Tiyatrosunda oynanan «Eşegin Gülgesi» oyunu büyük bir yankı uyandırmıştı, herhalde seyrettiniz. Yine İstanbul'da Genar Tiyatrosunda oynanan, Aziz Nesin'in yazdığı, Sermet Çağan'ın sahneye uyguladığı eserin adı da eşeklidir: «Ah, Biz Eşekler...»

Kıbrıs'ın eşeği ünlü olduğundan duvar yazılarında Makarios'a «Eşek» sıfatı yakıştırılmıştır. Amerika'da bir partinin sembolü eşektir.

Geçenlerde İstanbul'dan bağımsız adaylığını koyan bir milletvekili adayı şaha kalkmış bir eşek resmi çizirmiş ve altına «Canı yanan eşek attan yürük olur» diye yazdırmıştı seçim pusulasına, «Sözlerime ve resmime bakın, ne demek istediğimi anlayın» demek ister gibi...

Şair Esref eşekle gezmekten hoşlanmış. Bir gün yine eşeğine binmiş, yolda giderken karşıdan o zamanın İzmir Valisi Kâmil Paşa'nın bir ar arabasıyla gelmekte olduğunu görmüş, yol dar olduğundan bir kenara çekilip geçmesini beklemiş, ama Kâmil Paşa'nın da arabasını durdurup beklediğini görmüş. Esref merakla: «Niye geçmedin Kâmil Paşa?» diye sorunca da Paşa eliyle Esref'i ve eşeğini göstererek: «Eşekten korktum da...» diye cevap vermiş. Ama Esref bu, lâfın altında kahr mı!... «Korkma Paşam, benim eşek kâmilidir» deyivermiş.

Yine böyle imâli, tevriyeli bir eşek fıkrası daha vardır. Söyle: Adamın biri gezmeye gidecekmiş, dostlarından bir şey arzu edip etmediklerini sormuş, içlerinden biri: «Gideceğin yerin eşekleri ünlüdür, sen de eşekten iyi anlarsın. Bana oradan bir eşek satın alabilir getirirsen çok memnun olurum» demiş. «Peki» diye kabul etmiş adam. Ama dönüşte bomboş sallanıp gelmiş ve eşek ısmarlayan dostunu görünce: «Tühl! unuttum be, ben sana eşek alverip gelecektim değil mi? Şimdi seni görünce hatırladım» demiş, hayıflanmış. Dostu hiç istifini bozmadan: «Zararı yok canım, sen geldin ya» deyivermiş...

İşte eşekli bir fıkra daha sizlere: Rivayete göre, Yeşilaylığıyla ünlü, içki düşmanı Fahrettin Kerim Gökay, kendisinin aksine «rakı şişesinde balık olmak istercesine içki dostu Neyzen Tefik'i içkiden vazgeçirmek için ders verici bir örnek vermek ister ve şöyle konuşur:

«Biri su, diğeri rakı dolu iki kovanın başına bir eşek getirsek, o bile su dolu kovayı tercih eder, yaa, neden?...» demeye kalmadan Neyzen Tefik cevabı yapıştı:

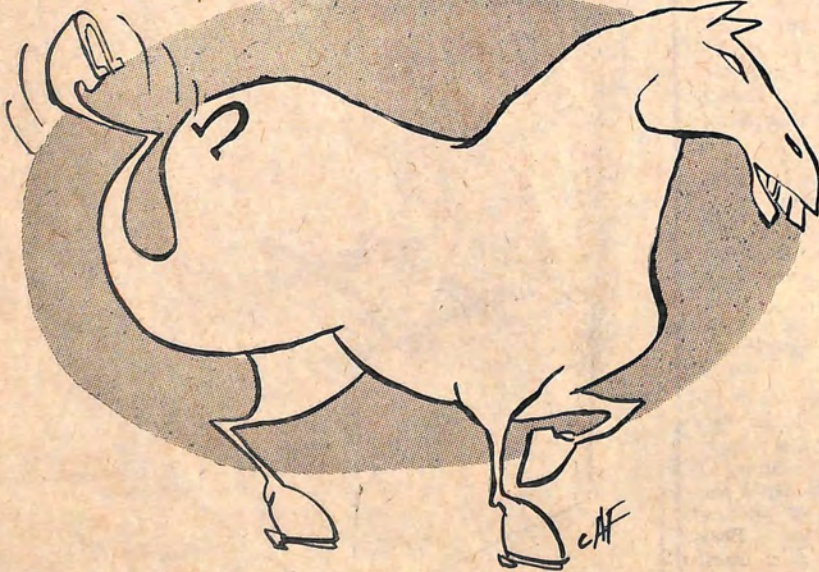
«Neden olacak, eşekliğinden!...»

Hadin, işi biraz şiire dökelim. Ziya Paşa'nın vecize niteliğinde şu beytine bakın:

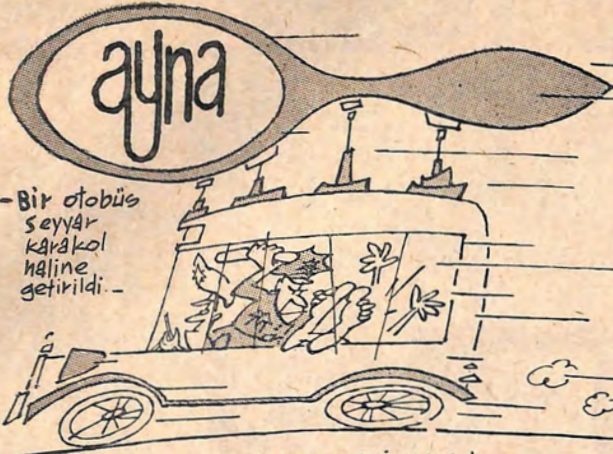
**«Bed asla necabet mi verir hiç üniforma
Zer-düz palan ırsan eşek yine eşektir...»**
Ömer Hayyam, bir rûbaisinde şöyle der:
**«Gökte bir öküz var ki adına Pervin derler
Bir öküz de saklanmış yerin dibine meğer
Akl gözünü aç da âleme ibretle bak
Gör nasıl tepişirler ara yerde eşekler»**
İşte şu da, şehir içinde eşeklerin dolaşmalarını belediye yasaklayınca Hüseyin Rifat'ın yazdığı bir taşlama:

**«Şehirde menedildi gezmesi eşeklerin amma
Bunun tatbiki kaabil mi diye herkeste bir
şek var.
Kolaydır dört ayaklı cinsini men eylemek
lâkin**

AP'de iç çatışmalar devam ediyor. — Gazeteler —

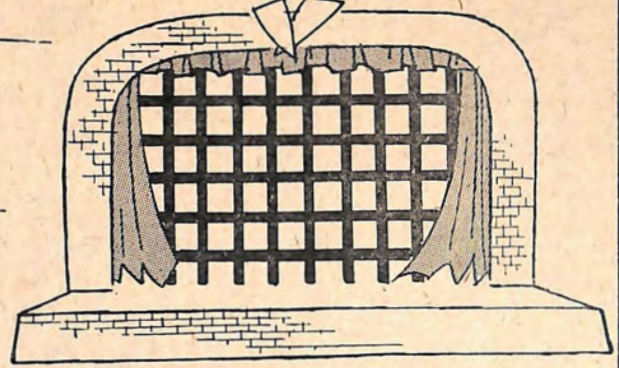
Yazısız

-Bir otobüs
seyyar
karakol
haline
getirildi.-

KARAKOLDAKİ AYNA !..

-Halk oyuncularını Tunceli'de tutuklandı..

SON OYNANAN OYUN !..

-Sakallılar ve traşlılar
diye A.P. de bölünme
var.-

YAZISIZ

Emilio Balasçio

-Çamlica Tebesine döner bir
lokanta yapılacak..

!- DÖNERİNİZ VAR MI ?..

Ben insanım diyenlerden yularsız birçok eşek var!
Tokadizade Şekip adlı bir şair de «Ah Eşek-
lil» şiirinde:

«Eşektir en büyük tebrike elyak
Eşeklik lütf-u talihtir muhakkak.

diyerek eşiği övdükten sonra:

«Eşek hissiz bakar yaksan cihanı,
Telâş etmez, düşünmez in ü anı,
Tutuştursan da hattâ asumânı
Şikâyetisiz kalır mutlak lisâm.
Eşektir, zevki aşkıdır başından,
Ne anlar kâinatın gözyaşından...»

der ve yerin dibine batırır.

Ama şiirinin sonunda da:

«Değersiz bence insanlık, meleklik,
Eşeklik, ah eşeklik, ah eşeklik!...» deyiverir.

Neyzen Tefvîk'in «Tımar» şiirinin son dörtlü-
ğü de eşeklidir:

«Matbuatın edebiyat katında
Beş makale doğdu, bak, bir batında.
... kalmaz bunun altında:
Çünkü eşek eşiği ödünç kaşır.»
Bu konuda şöyle bir kıtası vardır:
«Sanma ciddiyet ile sarfederim sanatımı,
Ney elimde suyu durmuş kuru musluk gibidir.
Bezm-i meyde şüfahanın saza meftun oluşu
Nazarımda su içen eşeğe ıslık gibidir.»

Nasreddin Hoca'nın ünlü «Geçti Bor'un pa-
zârı, sür eşiğini Niğde'ye» sözünü şiirine başlık ya-
pan Namdar Rahmi Karatay da şöyle der:

«Başa kavak yelleri estiği günler hani?
Umduğumuz neşeler, şerefler, ünler hani?
Beklenen alaylı şanlı düğünler hani?
Selvi gibi ümitler döndü birer iğdeye,
Geçti Bor'un pazârı, sür eşiği Niğde'ye!...

Sende cevher var imiş, onu herkes ne bilsin?
Kimler böyle züğürdün huzurunda eğilsin?
Şöyle bir dairede müdür bile değilsin.

Ne çıkar öğrenmişsin mesahayı piy diye?..
Geçti Bor'un pazârı, sür eşiği Niğde'ye!...

Şiirin sonu ise şöyledir:

«Hasan'ın böreğine vaktinde yetişmeli,
Hiç durmadan gövdeye atıştırıp şişmeli,
Yanıp da kavrulmadan mükemmelen pişmeli,
Sonra seni almazlar hiçbir yere çiğ diye,
Geçti Bor'un pazârı, sür eşiği Niğde'ye!...»

Eşek bu şiirlerden başka daha başka birçok
şiirlerde, doğrudan doğruya olmasa bile, dola-
yısıyla, benzetme, yeme maksiyetiyle geçer. Söz
gelişi, Rıza Tefvîk «Sorma Hocamı» şiirinde:

«Mîracı anlatma, eşek değilim
Bildığın kadar da melek değilim» der.

Karamanlı Gufrani yazdığı taşlamanın bir ye-
rinde:

Bu eşeğe nasıl diyelim diri
Almış altmışında bir koca karı
Bundan gayrı gafil kul olur mu ya!...»

diye söylenir.

Bedri Rahmi Eyüboğlu da «Üçüncü Tekerlek»
şiirinde:

«Ve en çok harcanan küfür dilimizin:
Eşsoğlu eşek
Kusura bakma eşek kardeş
Bir gün muhakkak her şey düzelecek
Amma neylersin böyle gelmiş bu sunturlu
küfür
Böyle gidecek.» diyerek dert yanar.

Bu konuda birkaç fıkra daha anlatalım, is-
terseniz...

Bektaşının biri, bir eve Tanrı misafiri ol-
muş. Biraz hoşbeşten sonra yatma zamanı gel-
diğinde, ev sahibi: «Bizim evde misafirin yatabi-
leceği iki oda vardır, birisi bebeğin odası, diğeri
de yüküklük. Hangisinde yatmak istersin?» diye sor-
muş bektaşığı. O da: «Bebeğin odasında yatar-
sam gece belki ağlar, rahat uyuyamam» diye dü-
şünmüş ve yüküklükte uyumak istediğini söylemiş.
Orada fare tıktırıları arasında sabahı zor ettik-
ten sonra elini yüzünü yıkamak üzere aşağıya in-
diğinde çeşme başında güzel bir kız görmüş ve

merakla: «Sen bu evin kızı mısın, adın ne baka-
yım?» diye sormuş. Kız gülerek: «Evet, bu evin
kızıyım. Adım da Bebek. Ya sizinki?» demiş.
Bektaşî derin bir ah çekerek söylemiş: «Benim-
ki de eşek, kızım eşek!...»

Nasreddin Hoca'nın da eşekli fıkraları pek
ünlüdür. Hoca'nın eşekten düşünce «Ben zaten
inecektim» demesi, eşeğine ters binmesi, eşeğini
ararken niçin türkü söylediğini sorarlara: «Ümi-
dim şu dağın ardında, eşeğimi orada bulamaz-
sam, o zaman siz seyredin bendeki türkücülüğü...»
demesi, bir başkasının eşeğini ararken niçin tür-
kü söylediğini sorarlara: «El elin eşeğini türkü
söyleyerek arar» diye vecize niteliğinde bir ce-
vap vermesi, eşeğini istemeye gelen komşuya:
«Eşek yok» dediği sırada eşeğin anırması üzeri-
ne komşunun «Niye yalan söylüyorsun Hoca, iş-
te eşeğin ben buradayım diye anırıyor ya» dedi-
ğinde ona: «Be adam, koskoca sakallıya bana
inanmıyorsun da eşeğime mi inanıyorsun?» de-
mesi pek hoştur doğrusu.

Daha bu konuda pek çok fıkrası vardır. Ho-
ca'nın eşiği bir nükte aracıdır onun için. Bu yüz-
den eşeksiz Hoca, atsız yiğide benzer.

Sözümü Orhan Veli'nin La Fontaine'den çe-
virdiği «Aslan Postu Giyen Eşek» adlı manzum
fablîyle bitirelim de okuyucularımız bu yazıyı
okuduktan sonra da derin düşüncelere dalsınlar,
öyle hemen gülüp geçivermesinler...

«Aslan postuna bürünmüştü eşeğin biri
Camına okuyacaktı dünyanın.
İnsafı da yoktu kâfir hayvanın,
Tir tir titretiyordu gökle yeri.
O ara kulağının ucu çıktı mı sana,
Bütün foyasını vurdu meydana.
Koştı değirmenci, alıp değneği:
Dalgayı bilmeyenler, böyle değirmenciyi,
Aslanı önüne katmış görüncü,
Düştüler hayret dolu bir sevince.

Dünyada bir sürü kalpazan vardır
Doğrusu pek benzerler buradaki eşeğe.
Ashnda hepsi uydurma bahadır.
Adları çıkmıştır kahraman diye.»

Erhan TIĞLI

9

PORTRE

Annesi İspanakzadeler'den,
Babası hıyar.
Bacağında bulucin,
Bir karış sakalı var...

Sağları Hippy,
Boynunda kolyesi.
«Yitik özgürlüğü eksiste olma-
lıymış,»
İşte felsefesi...

Babası oğluna Cadillac'ı çekmiş,
O da babasına inat
Ekzistansiyalizmi (!) seçmiş...

İstanbul kazan,
O kepçe.
Özel okulcuğuna gider
Aklına geldikçe...

Sigarası Amerikan,
Viskisi Amerikan.
Plâkları stereo,
Pikabı Alman.
Bakışı Ringo,
Gülüşi Alain Delon.
Dudağında bir ılık,
Neşe Bar'dan
Sevgi'ye âşık...

En beğendiği roman Killing,
Şarkıcılar: Tom Jones, Ajda,
Bir de Engelbert Humperdinck...
O kulüp senin,
Bu disko benim,
Kızlarla atar fink...
Ne dersiniz;
Asi gençlik (!)...

Mukadder ÖZAKMAN

AKBABA NABİZ YOKLUYOR.

Etekler kısalıyor... Boyunlar uzuyor!

PAZARTESİ

Seçimden seçime...

«Seçimlik saçmalar» da koysak olurdu günlüğümüzün başlığını. Ama diyeceksiniz, seçimlik de olsa, geçimlik de olsa saçma saçmadır. Evet ama, bizim ülkemizde seçim saçmaları, diğerlerinden biraz daha başkadır. İşte bir kaç:

Milletvekili seçilirse, Giresun'a bir hamisi fabrikası kuracağım vaadeden AP. aday adaylarından Tiralioğlu, deneme seçimlerini kaybederek liste dışında kalmış.

Delegeler adamcağıza neden oy vermediler acaba? Denizden çıkan hamisiyle fabrikadan çıkacak olan arasınıda terohi sıkıntısı mı çektiler, yoksa müteşebbisin akından şüphe mi ettiler?

Bazı adaylar, beşyüz liralık banknotları makasla ortalarından keserek birer parçasını avans kabilinden seçmenlerine dağıtmaya başlamışlar.

Akıl almaz incelikleri vardır şu politikanın. Elin garibi bir beşliği kesse «Türk parasına hakaret» ten mahkemeye verilir, politikacı beşyüzlüğü keser adına «Siyasi yatırım» denir.

Alaşehir AP. adayı Vehbi Sınmaz, seçmenlerine dağıttığı fotoğraflı kartvizitine, iki mısralık bir de şiir döşenmiş:

«Yürü! Hâlâ ne diye oyunda oynastasın
Fatih'in İstanbul'u fethettiği yaştasın.»

Hani benzerliğiniz var diyeceğiz ama, bilmiyoruz ki... Acaba Fatih İstanbul'u nasıl almıştı? Siz yaştayken Bizans'a mı yürüştü, yoksa «Yürü!» diye başlayan şiirler mi döktürmüştü?

Neyse, politikacıları saçmaçlıklarıyla başbaşa bırakalım, biz yine kendi işlerimize bakalım.

SALI

Namussuzu böyle olur

Sevdiği kız için 60.000 lira başlık istenince aklını oynatan bir vatan-daş, maresşallığını ilân etmiş!

Ah para ah! Her kesede şingirdan kimsenin başı derde girmez ama, nedense kimine göz kırpiyorsun, kimine nanik yapıyorsun. Kimi senin yüzünden niyetini bozup cınayet işliyor, hırsızlık yapıyor; kimi kafasını bozup kendini maresşallığa atıyor.

ÇARŞAMBA

Bilmeyen kaldı mı?

Trafik Müdürlüğü aldığı bir kararla düzensizliğin önüne geçmek için trafik görevlilerini eğitmeye başlamış. Şimdilik belli günlerde polisleri bir araya topluyor, konuyla ilgili bilinmesi gereken bazı önemli hususları soruyorlarmış.

Sorulara göz gezdirirken gülmek için kendimizi güç tuttuk doğrusu. İşte bunlardan biri:

«Karayolu ve trafik ne demektir?»
Bilmeyen kaldı mı birader? Her gün bir yeri kazılan engibeli yerlere «Karayolu», sıkışan taşıtların yol bulmak için yaptıkları akrobatik numaralarına «Trafik» derler.

Bir diğeri de şu:

PORTRE

Annesi İspanakzadeler'den,
Babası hıyar.
Bacağında bulucin,
Bir karış sakalı var...

Saçları Hippy,
Boynunda kolyesi.
«Yitik özgürlüğü eksiste olma-
lıymış,»
İşte felsefesi...

Babası oğluna Cadillac'ı çekmiş,
O da babasına inat
Ekzistansiyalizmi (!) seçmiş...

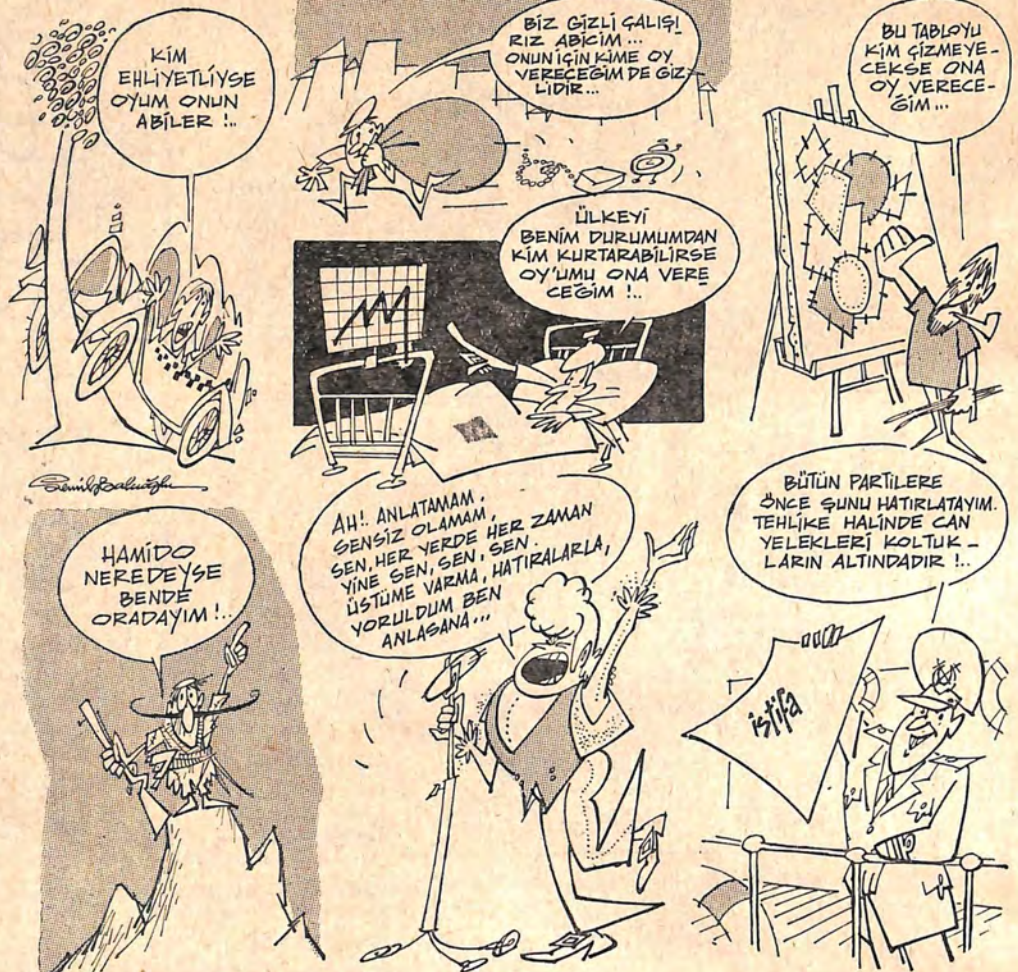
İstanbul kazan,
O kepçe.
Özel okulcuğuna gider
Aklına geldikçe...

Sigarası Amerikan,
Viskisi Amerikan.
Plakları stereo,
Pikabı Alman.
Bakışı Ringo,
Gülüşi Alain Delon.
Dudağında bir ıslık,
Neşe Bar'dan
Sevgi'ye aşık...

En beğendiği roman Killing,
Şarkıcılar: Tom Jones, Ajda,
Bir de Engelbert Humperdinck...
O kulüp senin,
Bu disko benim,
Kızlarla atar fink...
Ne dersiniz;
Asi gençlik (!)...

Mukadder ÖZAKMAN

AKBABA NABİZ YOKLUYOR.

PAZARTESİ

Seçimden seçime...

«Seçimlik saçmalar» da koysak olurdu günlüğümüzün başlığını. Ama diyeceksiniz, seçimlik de olsa, geçimlik de olsa saçma saçmadır. Evet ama, bizim ülkemizde seçim saçmaları, diğerlerinden biraz daha başkadır. İşte bir kaç:

Milletvekili seçilirse, Giresun'a bir hamsi fabrikası kuracağını vaadeden AP. aday adaylarından Tiralloğlu, deneme seçimlerini kaybederek liste dışında kalmış.

Delegeler adamcağıza neden oy vermediler acaba? Denizden çıkan hamsiyle fabrikadan çıkacak olan arasında tercih sıkıntısı mı çektiler, yoksa müteşebbisin aklından şüphe mi ettiler?

Bazı adaylar, beşyüz liralık banknotları makasla ortalarından keserek birer parçasını avans kabilinden seçmenlerine dağıtmaya başlamışlar.

Akil almaz incelikleri vardır şu politikamın. Elin garibi bir beşliği kesse «Türk parasına hakâret» ten mahkemeye verilir, politikacı beşyüzlüğü keser adına «Siyasi yatırımlar» denir.

Alaşehir AP. adayı Vehbi Sınmaz, seçmenlerine dağıttığı fotoğraflı kartvizitine, iki mısralık bir de şiir döşenmiş:

«Yürü! Hâlâ ne diye oyunda oynastasın
Fatih'in İstanbul'u fethettiği yaştasın.»

Hani benzerliğiniz var diyeceğiz ama, bilmiyoruz ki... Acaba Fatih İstanbul'u nasıl almıştı? Siz yaştayken Bizans'a mı yürütmüştü, yoksa «Yürü!» diye başlayan şiirler mi döktürmüştü?

Neyse, politikacıları saçmalıklarıyla başbaşa bırakalım, biz yine kendi işlerimize bakalım.

SALI

Namuslusu böyle olur

Sevdiği kız için 60.000 lira başlık istenince aklını oynatan bir vatandaş, maresşallığını ilân etmiş!

Ah para ahl! Her kesede şungirdan kimsenin başı derde girmez ama, nedense kimine göz kırpyorsun, kimine nanik yapıyorsun. Kimi senin yüzünden niyetini bozup cınayet işliyor, hırsızlık yapıyor; kimi kafasını bozup kendini maresşallığa atıyor.

ÇARŞAMBA

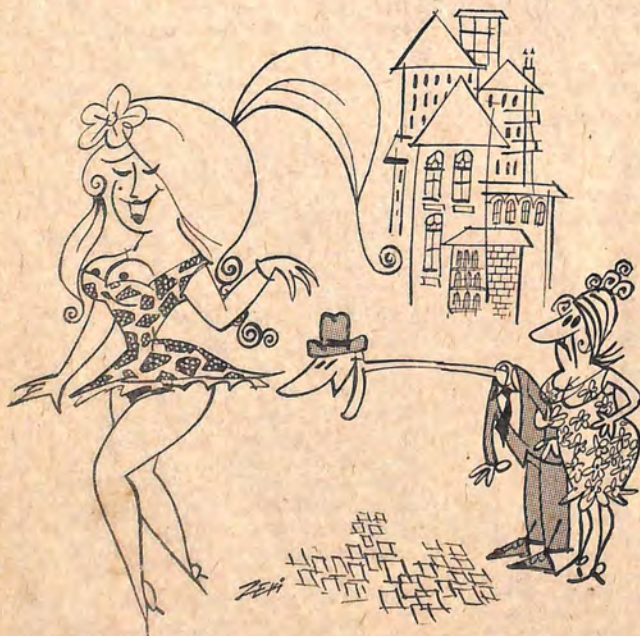
Bilmeyen kaldı mı?

Trafik Müdürlüğü aldığı bir kararla düzensizliğin önüne geçmek için trafik görevlilerini eğitmeye başlamış. Şimdilik belli günlerde polisleri bir araya topluyor, konuyla ilgili bilinmesi gereken bazı önemli hususları soruyorlarmış.

Sorulara göz gezdirirken gülmek için kendimizi güç tuttuk doğrusu. İşte bunlardan biri:

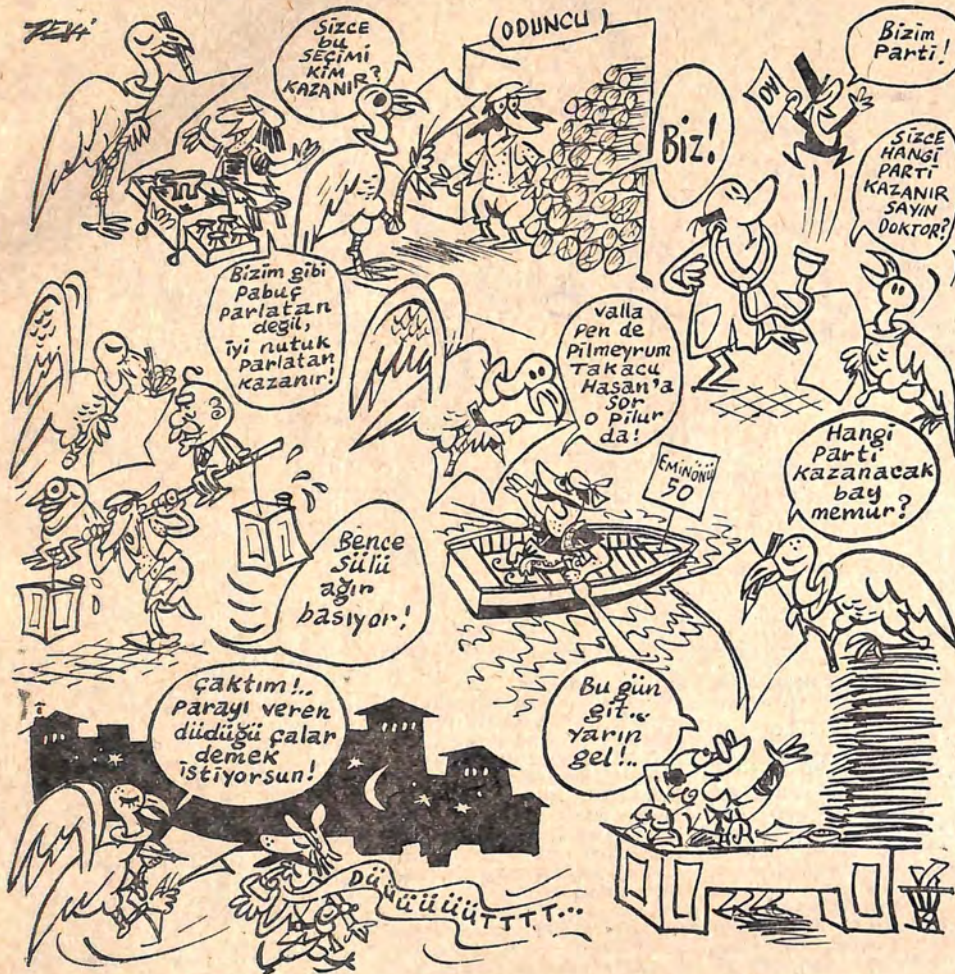
«Karayolu ve trafik ne demektir?»
Bilmeyen kaldı mı birader? Her gün bir yeri kazılan engibeli yerlere «Karayolu», sıkışan taşıtların yol bulmak için yaptıkları akrobatik numaralarına «Trafik» derler.

Bir diğeri de şu:

Etekler kısalıyor... Boyunlar uzuyor!

SAÇSIZ KRAL
GENCO...

Köyün de en gencinden
Bir delikanlı vardı.
Bakmazdı kızların
Gözüne utancından.
Dağ sanarak korkardı
Devenin hörgücünden.

Gecelerden bir gece
Sevdiğini el aldı
Kaçırdı yüce yüce
Dağlara yukarı.
Gözleri öfke doldu
Yüreği keder doldu.
Yerinde duramadı
Bizim Genco huncından.

Babası ihtiyardı
Vay Genco, kurban Genco...
Genco'yu derter sardı.
Tırnaklarını yedi, tırnaksız kaldı
Başını döve döve
Genco oldu saçından.

Evlerinin öñü
Yoncadır yonca,
Genço'nun elinde
Tüfekte tabanca.
Gözleri bakar kalır
Dağlar boyunca
Uzayan yollarda,
Yollar, ki yazın çiçekli
Kışın da kar'dı.
Genço bakar
Bakardı...

Dedi:
«Dağlar benimdir.
Çiçekleri gömleğim
Karları kefenimdir.»

Görene bin-bir vaad.
Vurana mükâfat...
Köyün de en gencinden
Dağ sanarak korkardı
Devinin hörgücünden.
Bir delikanlı vardı.
Adı:
Saçsız Kral'dı.
Bir gün bir jandarma
O'nu vurdu, kідemі aldı.

Yaşar Hâdi ÖNDER

«Yaya kaldırımı ne demektir?»
Okurlarımız adına onu da cevap-
landıralım:

Seyyar esnafın sergiler kurduğu, özel taşıtların park edip durduğu, şehirlerarası otobüslerin yolcu indirip, yolcu doldurduğu cadde kenarındaki şeritlere «Yaya kaldırımı» denir.

Başka sorunuz var mı, hep birlikte neşelenelim biraz?

PERSEMBE

Yavaş yavaş

Ünlü kuaförlerimizden biri, yaptığı saçlara, «Apollo-15», «Feza», «Örümcek», «Türk Apollosu» isimlerini takarak, feza çağını kadın başına oturtmuş.

Ortalama olarak bir hanım boyunu 1.65 kabul edersek, yavaş yavaş yükseliyoruz demektir.

Apollomuz çıktı ayaktan başa, ya-
kında bu hızla gideriz arşa!

CUMA

Karışık

İnönü açıklıyor: «Reformlar halka davanacak!»

Halka dayanacağı kadar dayandı
Paşam, şimdi düşünmek gerekir
halk nasıl dayanacak?

Aybar açıklıyor: «TİP, iktidarı dertlere devâ olacak.»

Baş, diş, nezle, grip... Şurup mu, hap mı sizin Tıp?

Demirel konuşuyor: «Bütün AP'li-
leri itidale dâvet ederim.»
«İtidal» dediniz, «İktidar» anladılar
herhalde. Baksanıza vaade baş-
ladılar yine.

Ve diğer partilerin sesi: «Bu se-

çimde biz de varız!»

Aman aman yavaş olun... Kapaşır-
sanız ayırmayız!

CUMARTESI

Unuttuk onu

Eski DP'lilere göre, AP. - DP. çatışmasından DP. zararlı çıkar.

AP'lilere göre, Yalçın-Bilgiç çatışmasından AP. zararlı çıkar.

TİP'lilere göre, Aybar - Aren çatışmasından TİP. zararlı çıkar.

«Yahu, bir de memleketin zararını düşünelim» diyeceksiniz ama, bu partililik, bu bölünme bizdeyken memleketin zararına kim bakar!

PAZAR

Onu kim bekleyecek?

Kanlı müze soygunundan sonra tedbir alınması gerektiğini akıl eden ilgililer, yüzseksen bin lira değerinde konuşan bir alârm cihazı getirtmek için tesebbüse geçmişler.

Cihazın alırm düdüklerinden farkı ne imiş biliyor musunuz? Öteceği yerde konuşması... Yabancıнын

gri yerde konuşması... Taschenin kokusunu alıp, niyetini sezdi mi kendiliğinden harekete geçti, «Eller yukarı!» diye uyaracaktı. Kötü niyetli adam ellerini kaldırdı, ne âlâ... Kaldırmadı mı, bizim ithal malı ma-

kinde, "Teslim ol, yoksa fena yaparım!" diye tehdide kalkacakmış. Adam yine mi aldırış etmedi? Bu kez bütün gücüyle, "İmdaaaat, hırsız

Bu işlerden pek anlamayız ama, sanırız masrafa yazık olacak yine. 200 bin liralık makineyi de çaldırdık mı, 'İmdaat, hırsız var!' diye bağır-mak kalacak bize!

Seçimler yaklaşıyor :

— Oy!... Oy!... Oy!...

— Herif, yine sayıklamaya başladın!..

YELPAZE

REFİK ERDURAN

Medeniyet denilen...

Dünya yüzünden silinmesi yaklaşan memeli hayvan cinsleri kendi yuvalarını pisletirler.

«Kedi pisliğini örter gibi» deyimiyle anlattığımız davranış aslında birçok memeli hayvanların paylaştıkları bir ihtiyaçtan doğar: yuvayı ve civarını temiz tutmak.

Bu tutum cicilikten, titizlikten falan da değil, sırf yuvanın temizliğinin biolojik bir avantaj sağlamasından ileri gelir. Pis yuvalarda üreyen mikroplar hastalık yarata yarata öyle yuva sahiplerini çağlar boyunca karmış, meydana temizlik içgüdüsü geliştirebilen hayvan cinslerine bırakmış.

Bugün goril gibi bazı yaratıklar o içgüdülerinin zayıflaması sonucunda her türlü işlerini yuvalarının ortasında görüp kokuya, sineklere, rezillğe boşveriyorlar. Ve gerek goriller, gerek öyle davranan başka memeli hayvanlar dünya yüzünden hızla silinmekte. Elli yıl sonra hayvanat bahçeleri dışında dünyanın hiçbir yerinde goril kalmayacağı tahmin ediliyor.

Bir nokta daha: dünya yüzünden silinmek sırf sayıların azalması yoluyla olmuyor. Tükeneceye yüz tutan hayvan cinsleri bazan çoğalıyor, çoğalıyor, yaşadıkları yerlerde birbirlerinin sırtına basacak hale geliyor, sonra birdenbire yok oluveriyorlar dünyadan.

Birçok uzmanların dediğine bakılırsa insan cinsi bu son durumda. Tehlikeli bir çoğalma devresine girmiş...

Ve de yaşadığı yerleri pisletmekte!

En ileri sayılan ülkelerde bile bugün nehirler lüğim kanalları, göller lüğim çukurları halinde. Sular kahverengi akıyor. Eskiden o sularla kaynaşan balık cinsleri birer birer kayıplara karışmakta zehirden.

Okyanuslar bile pislik, yağ, endüstri artığı gibi maddelerin iltisından kurtulamıyor. Geçenlerde kâğıt tekneyle Atlantik'i geçme denemesini son anda terkeden bilim adamlarının bildirdiklerine göre okyanus ortalarında kaç kere uçsuz bucaksız pislik lekelerinin arasına sıkışmışlar da bulaşık yıkamak için temiz deniz suyu bulamamışlar!

Havalar suların berbat. Büyük merkezlerin üstünde bazı gün göz gözü görmüyor, genzi yanmaktan aksırıp tıksıran insanlar burunlarına mendil bağlayıp dolaşıyorlar. Öyle yerlerin sigara içmeyen sakinlerinde bile akciğer kanseri artmakta gündün güne.

Bu belâların çoğu (yersizlik, sıkışıklık, trafik tıkanıklığı, pis hava, pis su) İstanbul ve Ankara'mızı saralı yıllar oluyor. Çok geçmeden öteki şehirlerimizin de birer birer aynı duruma ulaşacaklarından şüpheleniz olmasın.

Kabahat —aşırı üremenin yanı sıra— teknolojiye hep. Çevreyi insanlardan çok insanların aletleri kirletmekte: fabrikalar, otomobiller, kalorifer kazanı bacaları falan durmadan havalara ve sulara kimyasal pislikler kusuyorlar.

İnsan icatlarının en güzellerinden biri olan uçak bile gitgide belâ kesilmekte insanlığın başına. Savaşta rolü bir yana, barışta bile jet gürültüsünden, gök

Bir köye ilk defa doktor girdi. — Gazeteler —

— Feza adamı galiba!..

tıkanıklığından ve hava alanı sıkışıklıklarından el'aman demekte yüz milyonlarca insan.

Ama ben yine de gelecekte ümitliyim. İster tepeden gelsin, ister kendi yarattığı bir belâ olsun, insan denilen yaratık her güçlüğü yenecek bir tepki göstermesini bilir. Eminim, Yirminci Yüzyıl teknolojisinin Frankenstein canavarı gibi zeharileşen taraflarına karşı da er geç isyan edecek ve çaresine bakacaktır.

Bu isyanın tek tük belirtileri görülmeye başlandı bile. Son hafta birbirinden çok farklı iki toplumdan gelen iki haberi dik-

katinize sunuyorum.

Izvestia gazetesinin bildirdiğine göre (ürken olursa telâşını gidermek üzere belirteyim ki haberi Izvestia'da değil, naklen veren bir İngiliz gazetesinde okudum) Popov adında bir Rus vatandaş piknik yapmaya kıra gitmiş. Yere örtü sermiş, ateş yakmış, ocağa nefis bir et yemeği koymuş, votka şişesini açıp başlamış kafayı çekmeye.

O ara yandaki tarlaya bir küçük uçak musallat olmuş. Ekinleri ilâçlamak için alçaktan uçarak gidip gelip pis kokulu dumanlar püskürtüyormuş.

Rahatı kaçan Popov kalkmış, elini kolunu sallayarak bu sinek azmanını defetmeye çalışmış. Bakmış ki olmuyor, «Şu yemeği ziftlenip gideyim» diye tencerenin kapağını açmış.

Bir de ne görsün: pis kokulu dumanlar tencereye de dolup yemeği zehir etmiş mi!

Popov deliye dönmüş, votka şişesini kapmış, iyice nişanlayıp savurmuş. Ve yine alçaktan bir geçiş yapmakta olma uçağı alışı etmiş!

Öteki haber Münih yakınlarından.

Yıllardır evinde sessiz sedasız yaşamakta olan Helmut Winter adında bir Almancağız civardaki yeni askeri hava üssünden bunalmış. Zira buradan kalkan jetlerin evinin tam üstünden geçip günde birkaç yüz kere beyinini zonklatıyormuş.

Herr Winter yalvarma mektupları yazmış, protestolar çekmiş, dâva açmaya kalkmış; hiçbirini para etmemiş. Bakmış ki olacak gibi değil, meseleyi kendi eliyle sonuçlandırmaya karar vermiş.

Eski Romalıların kullandıkları mancınk biçiminde bir âlet modeli çizip marangoza yaptırmış. Bunu bahçesine kurmuş, başlamış gelip geçen jetleri bombardımana. Ve biraz acemilik çektikten sonra isabet kaydetmeye de başlamış.

Ertesi gün askeri pilotlardan kurulu bir heyet kendisini resmen ziyaret edip bir daha evin üstünden uçmayacaklarına söz vermiş ve onun da bombardımanı kesmesini istemişler. Böylece ünlü Alman Hava Kuvvetleri ile bir vatandaş arasında barış anlaşmasına varılmış.

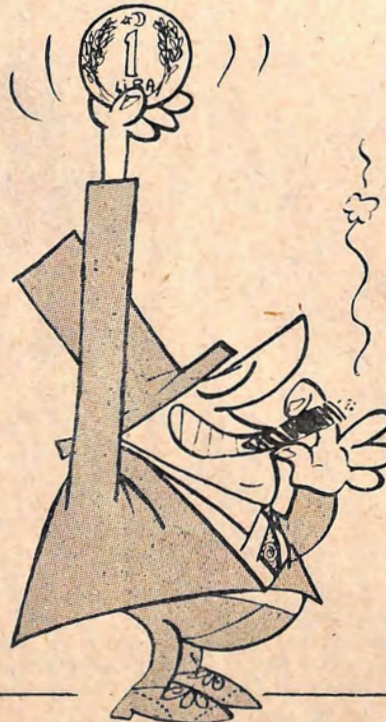
Herr Winter'in mancınkla attığı neymiş, biliyor musunuz?

Hamurdan yapılmış küçükük toplar!

Diyorum ya: insanlık için ümit yok değil.

Sırasında haddini bilmemeyi öğrenir, başından büyük işlerden yılmaz, elinin hamuruyla en çetin belâlara bile karşı çıkabilirse, paçayı kurtarır belki de...

Refik ERDURAN

AP. yeniden iktidara gelirse, paramızın değerini yükseltmek için elinden geleni yapacak. — Gazeteler —

Çekoslovakyanın istiklâl gününde bir Rus tankı da baş kaldırdı.

SELÂM VERİYOR — İşte bu tank... Bakın... Bakın nasıl da ayağa kalkmış selâm veriyor... Bir insan olsa neyse... Fakat bir demir yığının bu gösteriyi yapması onun da bir kalbi, onun da bir ruhu olduğunu belirtmiyor mu?... Aşkılsun şu tanka... Bu emperyalist milletlere bir ders olsun, Silâhlarına güvenmesinler.

ÇEKOSLOVAKYA'NIN istiklâl bayramında çıkan olaylar sırasında bir Rus tankının da Çek halkı tarafından çıkarak başkaldırması bütün dünyadaki silâhlar üzerinde büyük bir tesir yapmıştır... Olay her yerde büyük tepkilere yol açmış, kimse bunun izahını yapamamıştır... Ayrıca tankın içinde

de o sırada hiçbir askerin olmaması olayı bütünü esrarengiz bir mecraya sokmuştur.

OLAY NASIL OLDU? — Binlerce Çek tezahürat yaparken birden bütün gözler meydandaki eski bir Rus tankına kaydı... Ne oluyordu?... Tank birden havaya kalkmış ve selâm durur gibi baş kaldırmıştı... Önce durumu anlamayan halk tankın ateş açacağını yahut üzerlerine geleceğini sandılar... Fakat tank, halkı iki kere selâmladı ve tekrar eski yerine geldi... Bu olay binlerce kişinin gözünü yaşartmış, halk tankın etrafını alarak tezahürat yapmıştır... Önce herkes tankın içinde asker olduğunu sanmış, fakat içine bakınca kimsenin olmadığını anlaşılmıştır...

TANK KOMUTANI SORGUYA ÇEKİLDİ — Tankın bağlı olduğu birliğin komutanı Pedro Komonovski, komutanları tarafından sorguya çekilmiş ve sonra arabaya bindirilerek meçhul bir istikamete götürülmüştür... Pedronun bu işte parmağı olup olmadığı bir türlü anlaşılmamıştır...

HALK TANKI BIRAKMIYOR — O saatten sonra halk tankı omuzlara alarak meydanın ortasına getirmiş ve her yerini çiçeklerle süslemişlerdir... Bu duruma Rus askerleri bir şey yapmadan uzaktan seyretmişler ve çoğunun gözleri yaşarmıştır... Halk sabahlara kadar tankın etrafında dans edip şarkılar söylemiştir... Tank da zaman zaman halka katılarak arada bir havaya kalkarak onları selâmlamıştır...

ODALAR BİRLİĞİNDE ÇIKAN KAVGADA MİSAFİR VE YATAK ODALARI AĞIR YARALANDI.

Dün Odalar Birliğinin idare heyeti seçimi yapılmış, fakat hi-ziplerin çekişmesi sonucunda çıkan kavgaya büyüyerek odalardan salona ve merdivenlere sirayet etmiştir... Yangın söndürme âletleri de kâfi gelmeyince itfaiye çağırılmış, fakat itfaiyenin çok işi olduğundan toplum polisi işe el atmış ve Odalar Birliği toplantısı zorlukla dağıtılmıştır... Resimde misafir odası ile yatak odasının kapışmasını görüyoruz... İki oda da birbirine girmişler

ve havada koltuklar, sandalyeler uçmuştur... Misafir odasının bütün camları kırılmış... Yatak odasına gelince, gardrop, komodin, ayna ve karyola tanınmaz haldedir... Zararın iki milyon dolar civarında olduğunu söyleyen Odalar Birliği Başkanı Sayın bay Necmi Odalık: «Bu son olaydan sonra kimse odalara giremiyor... Biz de salonda toplantıya devam ederiz» demiştir... Bu durumda çok ayıp ediyorlar değil mi?...

Eğlencelik Suavi Süalp

SAYI: 1973 — YIL: 1999 • EĞRİYE DOĞRU — DOĞRUYA EĞRİ •

Hamdullah Şevket bir keşkül yüzünden mahkemelik oldu.

Büyük üstadlarımızdan seksenlik Hamdullah Şevket dün akşam Beyoğlu'nda gittiği bir muhallebicide garsonla bir keşkül yüzünden kapışmış ve bastonla garsonun kafasını yarmış, orasını burasını kırıp dökmüştür... Olaya sebep keşkülü çok seven üstadın, garsona, «Oğlum bu ne biçim keşkül?... Artık İstanbul'da bir keşkül de yemeycek miyiz ulan eşşöglueşk?» demesi sebep olmuştur... Garson üstada vurmak istemiş, fakat daha çabuk davranan üstad bastonu ile garsonu iyice benzetmiştir. Garsonun kime benzediği araştırılmaktadır. Karakolda garsonla üstad barıştırılmış, sinirleri düzelsin diye üstada polisler tarafından başka bir keşkül getirilmiştir...

BU DA KEŞKÜL MÜ?...
BEĞENMEDİM...

BUYURUN SPAGETTİYE...

Yukardaki resimde görülen adamın adı Cino Bondizelli... İki gün evvel limanımıza gelen Cocorde transatlantığı ile gelmiş... Napoli'li bir jilet tüccarı... İki çocuğu var... Boğaz'da bir lokantada kazara garsondan memleketinin millî yemeği spaghetti istemiş, getirilen makarnayı beğenmemiş ve garsona, «Una makaroni spaghetti» demiştir... Garson bunu küfür sanarak bozulmuş ve «Ben senin ulan!» diyerek makarna tasını Cino Bondizelli'nin kafasına o kadar kişinin içinde geçirmiştir... Lütfen şu sahneyi görün beyler... Ve lokantalarımızdaki garsonlara spaghetti'nin makarna olduğunu anlatın...

Kısaca olaylara bakalım mı?

ÖLDÜRDÜ — Dün gece âniden uykusundan uyanan Arif Sendedi adında biri âni bir hiddete kapılarak beş cana kıymıştır... Öldürülen pireler yorgannın içinde kalmıştır...

ÜÇ KİŞİYİ EZDİ — Şoför Ramiz idaresindeki 34 tk 768987 numaralı bir kamyon birdenbire cıldırarak yolun kenarında duran üç kişiyi ezmış, sonra bir miktar gezmiş, daha sonra polislin peşinde olduğunu sezmiş ve kendini Sarayburnu'ndan denize atmıştır... Kamyonun fazla çalışmaktan sürmenaj olduğu sanılmaktadır...

BALKONDAN DÜŞTÜ — Dün gece yarısı Ali Dayamacı adındaki birinin balkona dayadığı merdiven fazla inhidamdan balkondan düşmüş ve sese bütün mahalleli uyanmıştır. Merdiven ve Ali sağdır...

YENİ ONİKİBUÇUK KURUŞLUKLAR TEDAVÜLE ÇIKTI — Memlekette buçuk kuruş buhranını önlemek için darphanede basılan onikibuçuk kuruşluklar tedavüle çıkmış ve çok beğenilmiştir... Yeni onikibuçuk kuruşların bozuk para durumunu ayarlayacağı sanılmaktadır... Buçukla çalışanlar bundan memnundur...

İSTEYEN İSTEDİĞİ KADAR SAKIZ ÇİĞNEYEBİLECEK — Bundan bir müddet önce konulan ve piyasada sakızın azalmasından dolayı türlü münakaşalara sebep olan sakız çiğneme kanunu kaldırılmış ve artık herkes serbestçe istediği kadar sakız çiğnemek hakkını elde etmiştir... Yalnız sakızı alenen çitlatmak yasaktır...

ÇEVİREN
Süheyla
AYKUT

«Lucrece» in parlak güzelliği, sanatseverleri bir dalga halinde Pol Gordy'nin son eserlerini sergilediği galeriye sürüklemişti. Sanatkarın büyük bir emekle meydana getirdiği en önem verdiği tablonun kahramanı «Lucrece», onun hayallerinin mahsulü bir yaratıktı. O, zamanımızın kadınına idealize etmişti sadece. Eserinde Havva'nın ebedi esrarıyla, modern kadının kıskırtıcı cazibesini karıştırmış, eşsiz bir güzellik için de serginin bir zafer âbidesi yapmıştı.

Pol Gordy son derece mutlu olmasına rağmen, hayranlarının kopulmalarını tevazuyla karşılıyordu. Yaşlı bir sanatsever:

— Büyük bir sanatkarsınız dostum, diye atıldı. Bütün peysajlarınız çok güzel. Ama bu eşsiz yaratık... Nasıl söyleyeyim?... Beni yirmi yaş birden gençleştirdi.

Genç ressam teşekkür etmeye hazırlanırken, birden kaşlarını çatı. Kalabalık arasında kendisine doğru ilerleyen eski bir arkadaşını görmüştü: Richard!

Zamanla şişmanlayan ve zenginleşen Richard'ın görgüsüz davranışlarından nefret ederdi. Sanattan anlamadığı halde, anılmış görünmek için sergileri dolayan bu züppeyi gördükçe tüyleri diken diken oluyordu.

Her zamanki gibi yanında yine son derece şık ve güzel bir kadın vardı Richard'ın. Pol Gordy, bu kadını tanıyordu. Ünlü bir mankendi. Asıl adı neydi bilmiyordu ama, mecmua kapaklarında kullandığı ad «Eva» idi.

«Lucrece» in önünde durduklarında, Richard dudaklarının arasındaki koca puroyu çekerek, alayla fıkırdadı. Sonra sanatkarın sırtına lâubali bir yumruk indirerek:

— Kim bu mıymıntı kadın? diye sordu.

Tabloyu hayranlıkla seyreden bir başka sanatsever, hakarete uğrayan kendisiymiş gibi:

— Böyle bir mıymıntıyı yatağımda bulmayı çok isterdim, diye homurdandı.

Önemsemez görünen Richard:

— Rubens'in başarısız bir kopyası, diye ekledi.

Pol Gordy, soğukkanlılığını korumaya çalışarak:

— Dostum, dedi, benim mütevazı eserimi, ünlü bir ressamın eseriyle mukayese edemezsin. Zira aralarında en küçük bir benzerlik yoktur. O'nun güzelleri daha tipiktir.

— Ama ne ressamdı ya!

— Elbette. Rubens, bir Flaman olduğundan, çoğunlukla kendi ırkının kadınlarını çizdi. «Lucrece» in kıskırtıcı, güzel esmerliği lâtın ırkına daha uygun düştüğünden, eserimi

olsa olsa Velasquez ya da Goya'nın kilerle mukayese edebilirsin.

— Uzatma canım... Ben aslında resimden çok, at yarışlarından anlarım. Bilhassa kısraklardan...

Yanındaki güzel kadına yan gözle baktıktan sonra, kaba bir kahkahattı. Oysa hoş bir espri yaptığına inanıyordu. Güzel Eva kızarmıştı. Kaba arkadaşının ölçsüz sözlerinden sıkıldığı belliydi.

Güzel kadını içinde bulunduğu güç durumdan kurtarmak isteyen ressam:

— Siz, «Lucrece» den çok daha güzelsiniz matmazel, dedi. Bu parlak güzelliği, yeni bir tablomda ebedileştirmek isterdim.

— Dur bakalım dostum! diye araya girdi Richard. O kadar ileri gitme!

— Canım, istersen senin resmini de yaparım. Matmazelin yanına seni de koydum mu, pekâlâ «Güzel ve çirkin» ismini verebiliriz tabloya!

Richard omzunu silkererek Eva'yı kolundan çekti ve uzaklaştılar.

Bir kaç gün sonra Pol Gordy, moda evlerinden Eva'nın resimlerini toplayarak çalışmaya başladı. Sonunda, büyük boy çıplıplak bir röprodüksiyonu «Vefasız sevgili» adıyla piyasaya sürdü.

Eva'yı herkes tanıdı ve Richard şehir halkının alay konusu oldu. Sevgilisinin, Pol Gordy'e çıplak poz verdiğine inandığından hırsından çılgına döndü, bu nedenle güzel Eva'yı bir hayli de hırpaladı.

Büyük dergilerde yayınlanan resimler öylesine gürültü kopardı ki, hem ressama, hem de Eva'ya ümitlerin üstünde bir gelir sağladı. Richard, sevgiliyle ilgisini kesti. Fakat Eva, ressamın yarattığı çıldırıcı pozunu çok beğeniyor, koltukları gururla kabarıyordu.

Tablonun yaratıcısı ile modeli karşılaştılar bir gün.

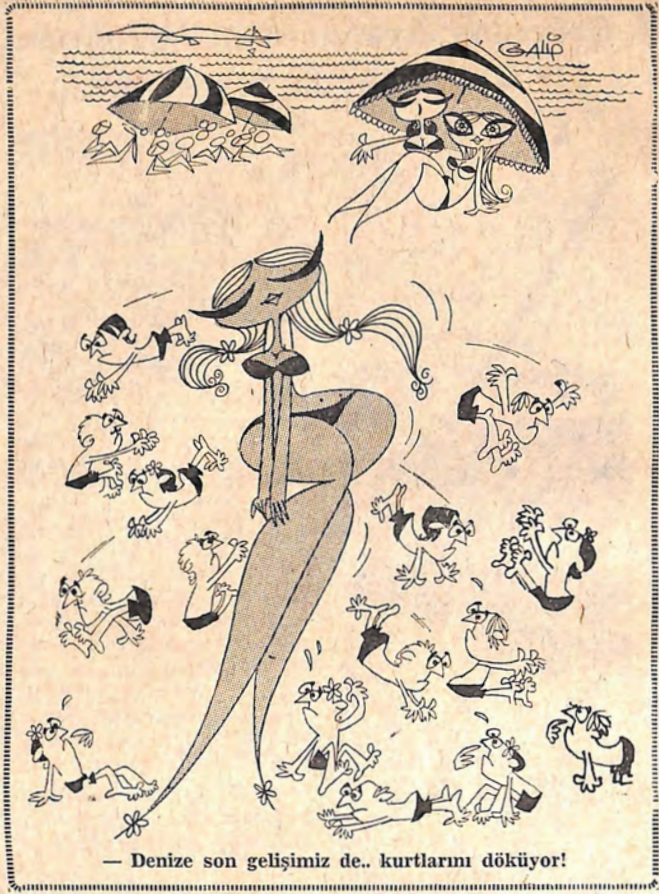
— Tebrik ederim, dedi Eva. Ama, beni olduğumdan daha güzel yapmışsınız. Aslında göğüslerim biraz ufaktır.

Genç ressam güldü:

— Fırçam, sinema gibidir. Her şeyi, aslından biraz fazla büyütür. Tabii hislerden başka...

Bu açıklama, aynı gece Eva'nın güzel vücuduyla haşır neşir olurken, ölçülerde yanılmadığını, çıplak teninin tablodakinden aşağı kalmadığını anladi.

Leopold Massiera'den çeviren:
Süheyla AYKUT

— Denize son gelişimiz de.. kurtlarını döküyor!

D Ö R T L Ü K L E R

— I —

Bizleri sevindirmek istediğin muhakkak Lütfedip kafamızı ütölürsün kaç gündür. Tepemize binip de zahmet etme arkadaş; Senin çekip gitmenle sevinmemiz mümkündür.

— II —

Bilir misin nedir ki, o «Siyaset» dediğin? Ahmah kargaya karşı tülki samimiyeti. Bunca karga avcısı, başka yeri vuramaz Vatandaş'a karşıdır, onların siyaseti.

— III —

Bu değişmez konudur, dört senede bir olur: Bol keseden atılır, koltuklar kuşatılır. Nerde tatil düşkünü işsiz güçsüzler varsa Girerek bir partiye siyasete atılır.

Yaşar Hâdi ÖNDER

(İlançılık : 4283 — 151)

— Vallahi galiba o numarayı da İlyas efendi yapmış, müfettişin önünde arada bir burkuluyor, Allah karnım, diyor.

— Acaba bizim evi yaksak?... Olmaz! Dur bakalım, şey desem, bizim komşular kavga ettiler, ben de mahkemede şahitliğe gittim bugün desem? O da olmaz. Herif kalkar bir tahkikat yapar, bizim foyamız ortaya çıkar... Dur dur en iyisi yine hastalıktır. Nerem ağrıyor desem acaba? Kolum çıktı desem olmaz... Yahu ne demeli be?

— Dişim de!

— Hay yaşayalım. Tamam dişim! Dişim ağrıyor deyim. Şurda bi akide şekeri bulup da koysaydık ağzım içine. Ulan her zaman yaşadım bir akide şekeri, biz müfettiş gelmez artık dedik kendi kendimize nereden bilelim herifin iki ay sonra çıkıp geleceğini? Haydi sen önden git, ben arkadaşan gelirim. Sen de beni destekle, içeriye girer girmez, dişin nasıl oldu Süleyman bey de!

Yakup bey içeriye girdiğinde müfettiş bey hâlâ birşeyler yazıyordu. Hiç o tarafa bakmadan masasına gitti oturdu. Eliyle, koluyla Dehri efendiye Süleyman beyin geldiğini haber verdi. Dehri efendi, kendisi için uydurduğu yalanı Süleyman beye söylemek için hazırlanmıştı ki, Süleyman bey içeriye ah anam, vah anam diyerek girdi.

Yakup bey:

— Vah kardeşim Süleyman bey vah, hâlâ geçmedi mi yahu dişin? dedi.

Süleyman bey inleyerek:

— Ne geçmesi kardeşim, ne geçmesi? dedi. Sabahı sabah ettim bugün.

Dehri efendi titremeye başladı korkudan. Bir yalanı daha çıkmıştı ortaya. Ama hiç boş durmaya gelmezdi. Yalanın desteğini ne kadar kuvvetlendirebilirse kar kârı... Süleyman beyin yanına yaklaşarak:

— Vah kardeşim Süleyman bey, dedi, felâket felâket üstüne. İki gün evvel kaynanan haşlandı, bu sıkıntının içinde bir de diş ağrısı ha!... Süleyman bey, ağrıların sancılarını

İLYAS EFENDİ

MUZAFFER İZGÜ

içerisinde Dehri efendiye göz kırparak, yavaşça:

— Kaynanam da mı haşlandı yahu? diye sordu.

Dehri efendi, aynı fısıltıyla cevap verdi:

— Esas kaynanan haşlandı, kaynanan!

Süleyman bey mahsustan müfettiş beyi görmemezlikten geliyordu. Bu kez:

— Zavallı kaynanam, görseniz arkadaşlar yüreğiniz parçalanır, tam vücudunun yarısı haşlanmış, dedi.

İşte o zaman müfettiş bey söze karıştı:

— Yahu, dedi, vücudunun yarısı haşlanan bir insan o dakika ölür be!

— Benim kaynanam dokuz canlıdır efendim, dokuz canlı. Tümü haşlansa yine ölmez.

Süleyman bey, Yakup beye sordu:

— Kim bu arkadaş?

Dehri efendi:

— Müfettiş beydir, dedi.

— Ne, müfettiş bey mi?

Süleyman bey, yıldırım hızıyla atıldı müfettişin eline. Aman müfettiş elini vermedi. Fakat Süleyman bey, müfettiş elini vermedi diye asla yağcılığından geri kalmadı. Ellerini ovuşturarak:

— Hoşgeldiniz efendim, sefalar geldiniz efendim, bendeniz başkâtip Süleyman, diyordu...

Müfettiş:

— Buyrun buyrun masanıza geçin, dedi.

Süleyman bey, masasına geçerken yine:

— Vah dişim, ah dişim, demeyi unuttum.

— Bir kahve efendim? diye sordu.

Dehri efendi:

— Ben teklif ettim, içmem dedi müfettiş bey, dedi.

— Efendim bizim buranın kahvesi hastır.

— İçmem!

— Çay yaptırılmalı efendim, tembîh ederiz hususî demlerler.

— Çay da içmem!

— Öyleyse bir sigara?

— Sigara da içmem!

Süleyman bey, içinden:

«Yandık vallahi, bu adam potuk motuk ama sertin sert. Allah sonumuzu hayreylesin. Neyse, biz yağcılığımızdan, hürmetimizden geri kalmayalım da. Hele bir müdür bey gelsin. Keşke evine bir haber salabilmek. Belki de hiç gelmez bugün. O zaman yandı memleket. Hademe de görünmüyor ki ortalarda? Şöyle bir bulabilmek hademeyi, bir haber salabilmek müdür beye.»

Müfettiş bey:

— Başka gelmeyen var mı? diye sordu.

Süleyman bey:

— Vallahi efendim yalnız müdür beyimiz kaldı, o da neredeyse gelir.

— Şu beyden öğrendiğime göre, onun da çocuğuyla başı dertteymiş.

— Öyle efendim. Çocuk yediğini çıkartıyor. Hangi doktora götürdüyse bir çare bulamadı.

— Futbol değil mi?

— Şey efendim...

Süleyman bey, Dehri efendinin gözüne baktı. Dehri efendi, havada topu tutar gibi yaptı, sonra eliyle boyunun yukarısını işaret etti...

— Evet efendim evet, bazen müdür bey futbol da oynar ama, işte geçen hafta arkadaşlarıyla oynarken birden bir şut çekmişler müdür beye, sonra müdür bey, yere yuvarlanmış, tam şurasından kocaman bir yara...

Dehri efendi nerdeyse başındaki üç tel saçı müfettişin önünde yolaçaktı. Çabucak bir kâğıdın üzerine çocuk yazıp Süleyman beye gösterdi...

Süleyman bey durumu kurtarmak için baştan başladı anlatmaya:

— Efendim gerçi müdür bey de diysem, bizim müdür bey zamanında çok iyi bir futbolcuymuş... Tabii bu durum oğluna da sirayet etmiş. Ne de olsa baba, kapacak tabii bazı huylarını, meraklarını. Oğlan da olmuş futbolcu. Geçen gün bir top gelmiş şurasına, aynı babasının yaralandığı yere... Ne tesadüf değil mi efendim? Hayat tesadüflerle doludur derlerdi de inanmazdım... Bir kahve efendim?

— Ben kahve içmem!...

— Afedersiniz efendim, içmem demiştiniz. Çay?

— Çay da içmem...

Müfettiş bey, kâğıtlarını topladık-tan sonra ayağa kalktı:

— Ben şimdi gidiyorum, dedi. Öğleden sonra geleceğim. Müdür beyinize öyle söyleyin.

— Başüstüne efendim, söylerim. Sizi kapıya kadar geçireyim efendim.

— Ben kapıyı biliyorum.

Dehri efendi, diğerleri hepsi ayağa kalkmışlardı. Müfettişin ardı sıra o istemediği halde birerle kolda

konağın kapısına dek yürüdüler. Müfettişe orada tekrar:

— Güle güle efendim, dedikten sonra odalarının yolunu tuttular.

İlk kez Süleyman bey konuştu:

— Vallahi mahvolduk, dedi.

Dehri efendi:

— Esas ben! dedi. Hepinizin yalanını üstüme aldım. Ama yuttu mu müfettiş bey, yutmadı. Seninkisi kaynanan haşlanmıştı, sen tuttuğun dişi diye girdin içeriye, müdür beyin oğlu top ardında koşan bir haylazdı, sen tuttuğun müdür beyi futbolcu yaptın. Şimdi ne der müfettiş bey? Mafoldum vallahi ben mafoldum!...

Süleyman bey:

— Dua edin ki arkadaşlar hepimiz geç geldik, dedi. Bu adam hepimizi birden tayı, hepimizi birden isten atamaz ya. Şayet birimiz geç gelsey-dik o zaman felâketli.

Dehri efendi:

— Ya ben? dedi.

— N'olmuş sana?

— Geç gelmedim ya ben, hepinizden erken geldim.

Süleyman bey:

— Kim dedi sana erken gel yahu? dedi.

— Ne bilirim ben müfettiş geleceğini. Hazırlanmıştı suyu Hayriye hanım, alım pantolonu çıkım sukaga... Dersiniz felâket benim başımda dolandır?

Süleyman bey:

— Vallahi o kadar kötümser olmak iyi değil ama, sen de biraz sokaklarda dolanamaz mıydın canım?

Dehri efendi:

— Aman be sen de, dedi. Ulmuşum zaten ben tekaüt, etsin bir de devlet tekaüt. Var nasıl olsa evde Hayriye hanım, kurkımam hiçbir şeyden.

Yakup bey:

— Yahu müdür beye bir haber salsak, dedi. Hiç belli olmaz, bakmışsın adam bizi tecrübe ediyordu. Öğleden sonra geleceğim der, şimdi çıkar gelir.

— Doğru, dedi Süleyman bey. Ben hemen gidip müdür beyi bulayım!

Süleyman bey hızla çıktı odadan. Önce evine uğradı müdür beyin, sonra her zaman oturduğu kulübe. İkisinde de bulamadı. Belki daireye gelmiştir diyerek hızla konağın yolunu tuttu. Tam konağın köşesini döneceği sırada gördüğü manzara karşısında az daha küçük dilini yutacaktı. Müdür beyiyle o tombalak adam kolkola girmişler daireye doğru gidiyorlardı. Önce gözlerine inanamadı. Fakat biraz dikkatle bakınca, tombalak adamın sarı paltosunu tanıdı.

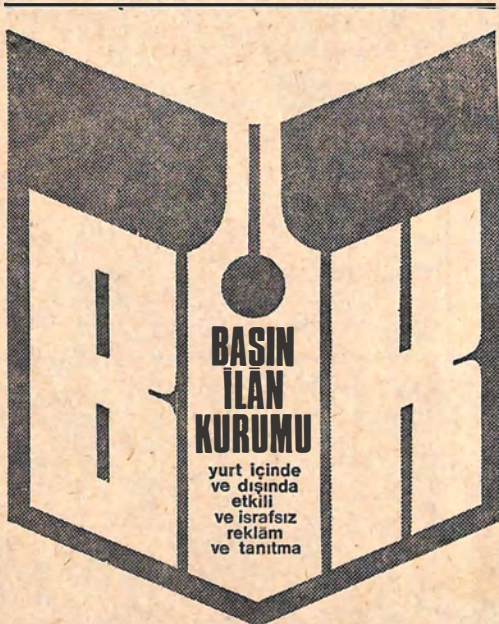
«Evet tastamam müfettişti bu!... Ama nasıl olurdu bu?»

Bal gibi olurdu. Çünkü müfettiş müdür beyin sınıf arkadaşındı. Sokakta birbirlerini görünce kucaklaşmışlar ve beraberce dairenin yolunu tutmuşlardı.

Konağın arka kapısından onlardan önce odasına çıktı. İçeri girer girmez:

— Arkadaşlar vartayı atlattık, dedi. Müdür beyle bizim müfettiş kolkola buraya doğru geliyorlar!

(Devamı var)

Yayın organları hakkında bilgi sağlar. • Eski ve program hazırlanır Objektif tavsiyelerde bulunulur. • Tespit edilen programlar titizlikle yürütülür.

Cağaloğlu, Türkocağı Cad. no.1, kat:3
Telefon: 2766 00 - 2766 01. İstanbul

(Basın : 60927 — 149)

AKBABA
Haftalık Siyasal Mizah Mecmuası

SAHİBİ :
Ergin Ortaç

Yazı işlerini fiilen idare eden:
Kadri Yurdatop

Düzeltiliş ve basıldığı yer:
Akbaba Matbaası

Sekreter: Selami M. Yurdatop
Fiatı : 100 kuruştur.

MİLLETLER GÜLÜYOR

Örnek

Delikanlı, çok zengin bir iş adamının şumarık kızına kendini sevdirmeyi başardıktan sonra, babasından istemeye gitti.

Zengin baba, tepeden tırnağa süzdüğü damat adayına sordu:

— Diyelim teklifinizi kabul ettim. Kızımın, alıştığı hayatı sürdürmesi için gereken parayı nereden bulacaksınız?

Delikanlı boynunu büktü:
— Herde ödemek umuduyla sizden borç alacağız efendim!

Derste

Öğretmen, öğrencilerine:

— Tabiat her şeyi inceden inceye düşünmüştür, dedi. Örneğin kaplumbağanın karşılaştığı güçlükleri düşünerek, onu sırtında küçük evi ile yaratmıştır.

— Haklısınız, dedi öğrencilerden biri. Tıpkı sardalyeyi kutulamayı düşündüğü gibi...

— Ön plâna alınan manzara yüzünden, bu aile fotoğrafını kimse sıkıcı bulamayacaktır!

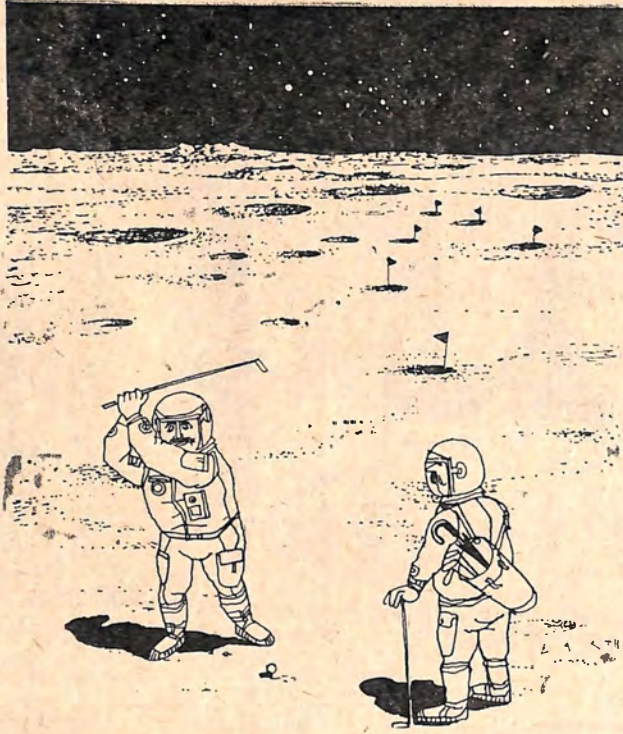
Elle yenmez

Her durakta biraz daha yolcu alan otobüs doldukça dolmuş, yolcuların kımıldamaları bile imkânsız olmuştur. Tanımadığı bir genç kızla çok biçimsiz bir durumda kalan delikanlı, bütün cesaretini toplayarak kızın kulağına hayranlıkla fısıldadı:

— Çıtır çıtır yenecek kadar güzel olduğunuz farkında mısınız?

Ter içinde kalan kız:

— Belki... dedi. Ama dediğiniz gibi gerçekten çıtır çıtır yenecek gibiysem lütfen görgü kurallarını hatırlayın ve bu kadar kalabalığın içinde elle yemeyi bırakın!

Eğer İngilizler Ay'a giderseler..

Canım kızmayın

Genç adam, yanındaki kıza hayatını anlatırken barmen de ağzını açmış, dikkatle anlatılanları dinliyordu.

— Büyükbabam, Austerlitz savaşında öldürülmüş!

Kız safça sordu:

— Hangi yokuşun başında?..

Delikanlı kızın bilgisizliğine sinirlenirken, can kulağıyla kendini dinleyen barmen:

— Kızmayın, diye fısıldadı. Cahil işte... Ne sebepten öldürüldüğünü soracağına, yokuşun ismini soruyor!

Fark

Karı koca otelde üç gece kalmışlardı. Gidecekleri günün sabahı hizmetçi kızın getirdiği faturayı inceleyen kadın:

— İkinci günün sabah kahvaltısına «Ekstra 50 frank» diye bir ilâve yapmışsınız, dedi. Neden?

Hizmetçi kız pişkin bir tavırla nedenini açıkladı:

— O sabah, sizin erkenden yürüyüşe çıktığınızı söyleyen mösyö, kahvaltıyı yatağına getirmemi istemişti de...

Sıkıntı

Öğretmen, öğrencisine bir sa-
vaşın tarihini sormuş, fakat bir
türlü cevabını alamamıştı. Oğla-
nın kıvrılıp bükülmesinden, par-
mağını şakağına dayayıp düşün-
mesinden canı sıkılan hoca, bi-
raz da alayla:

— Sorum, sizi epey sıkıta-
ba, dedi.

Çocuk mahcup, ellerini oğuş-
turarak cevap verdi:

— Sorunuz değil, cevabı sıkı-
yor efendim.

Yeni bir şey

Çoktandır görmediği arkadaşı-
na sordu:

— Eee, nasılsın? Yeni haberle-
rin var mı?

Diğeri içini çekerek:

— Sorma, dedi. Başıma öyle
bir felâket geldi ki!..

— Hayrola?

— Karım beni aldatıyor!

— Yanlış anladın galiba... Ben
sanı, «Yeni haberlerin var mı?»
diye sormuştum.

— Her zaman tam yıkamırken
kapıyı çalıyorsun...

— Temiz insanları severim de
ondan!..

Esaret

Evliliklerinin yirmibeşinci yıldönümünü
kutluyorlardı. Yemekten sonra salona geçtiler.
Dertli dertli içini çeken adama, dostlarından
biri sordu:

— Canın mı sıkılıyor?

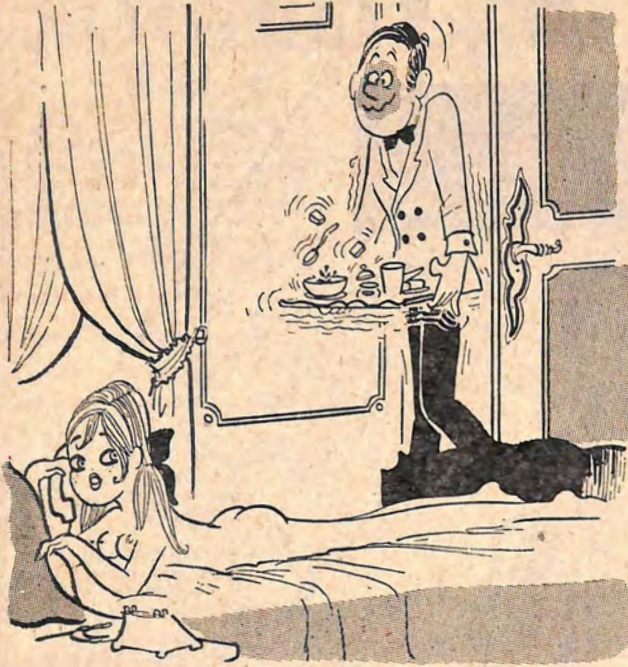
— Öyle... dedi adam. Neye üzülüyorum bi-
liyor musun? Yirmibeş yıllık evliyim değil
mi? Evlendikten beş yıl sonra karımı öldür-
seydim?...

— Eee, şimdi ne yapardın?

— Yirmi yıl hapis yatar, fakat bu gece ilk
defa hür olurum!

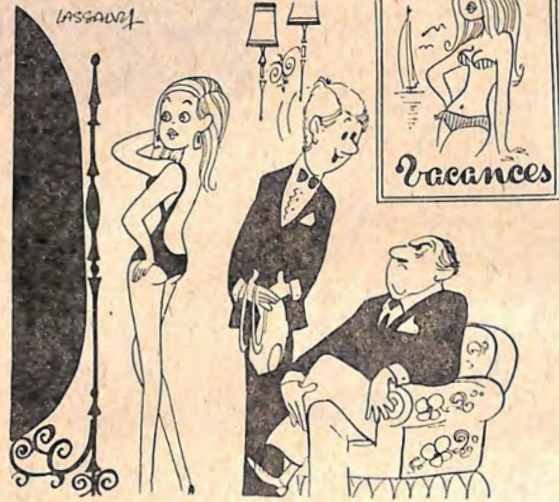

Yazısız

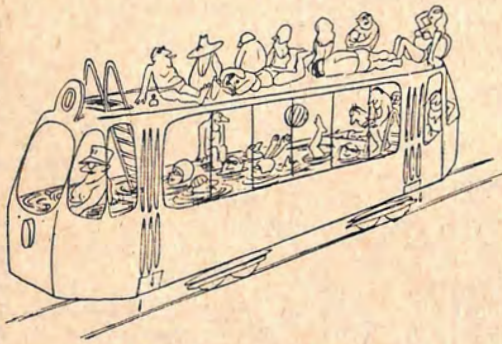

- DUR BİR DAKİKA ... TABAK SESLERİNİ DUY- DUGUMA GÖRE KAHVALTIM GELİYOR!...

Dünya Karikatürleri

- MÖSYÖ BEĞENMEDİ GALİBA ?.. ÇEVİRİP MAYONUN ARKASINI ÖNÜNE GETİREYİM Mİ ?..

YAZ/SİZ

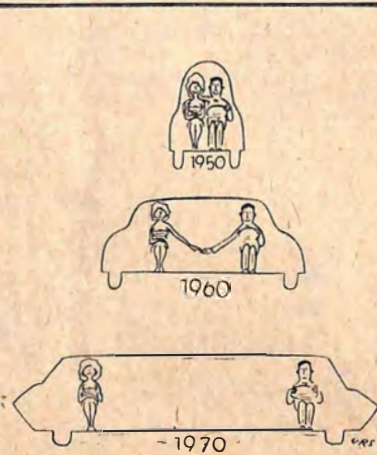
- ENAYİ MİSİN BE ! BU KADAR TEFERRUAT MERMERDE OLUR MU ?..

- İMDAAAAT ! BİR İRZ DÜŞMANI !..
- NERDE ?.. NERDE !..

- HAYDİ KORKMADAN UZANIN ... BEN SİZİ TUTUYORUM !..

YAZISIZ

- PROGRAMDA HİÇ DEĞİŞİKLİK YAPMIYORLAR ... BUNU DÜN GECE DE GÖRDÜK !..

Vasıtanıza ve yolunuza en uygun lâstik Fisk çeşidi arasındadır!

Fisk, piyasanın en yumuşak lâstiğidir.
Sarsıntıları önler, rahat bir yolculuk sağlar.
Fisk, piyasanın en sağlam lâstiğidir.
Terkibinde bulunan Poli-B maddesi sayesinde
çelik gibi bir sağlamlık kazanmıştır.
Fisk, piyasanın uzun yola en elverişli, ağır yüke
en dayanıklı lâstiğidir.
Fisk, piyasanın fren emniyetini en iyi sağlayan
lâstiğidir.
Fisk, savrulmayı ve kaymayı önler.

FISK **sağlam** **yumuşak**

(Manajans : 2645 — 151)

AKHABA

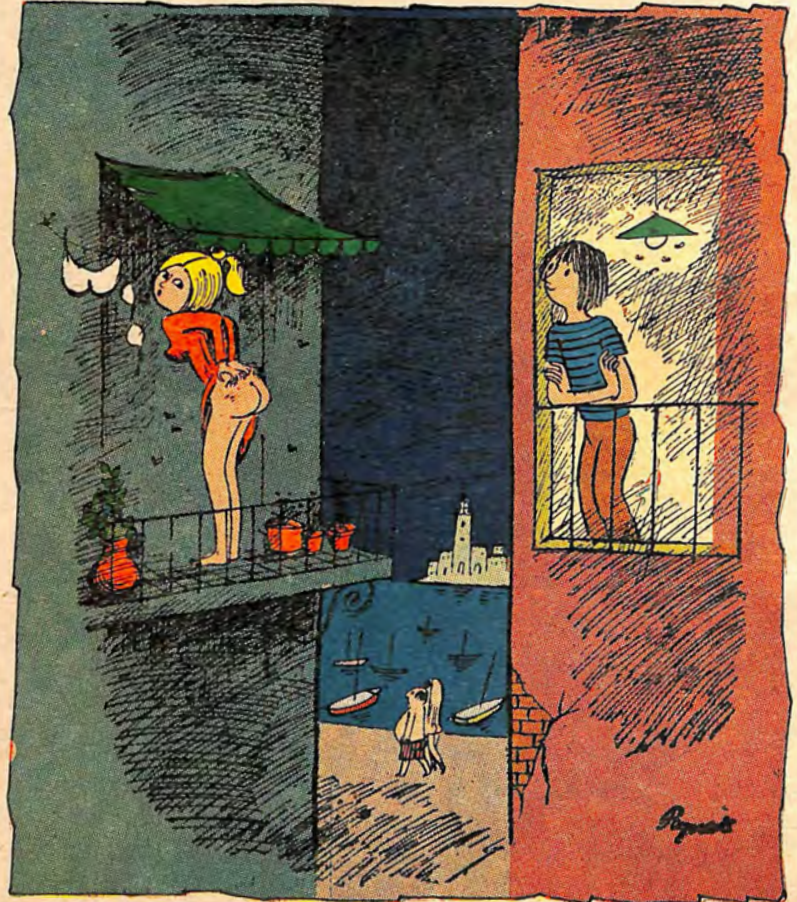
- TELEVİZYONDA DA ARA SIRA BÖYLE
NUMARALAR GÖSTERSELER NE İYİ
OLUR !..

- SARHOŞ OLDUM MU HEMEN YATMAK İSTERİM !..
- HAYDI , BİRAZ DAHA İÇ ÖYLEYSE '..

- BAKİİM , HİMMM ... ÇOK GÜZEL
YANMIŞSIN !..

- BANA OLAN AŞKINI BELİRTMEK İÇİN Mİ ETEĞİNİ AÇTIN ?..
- HAYIR , SIVRISİNEKLERİN İSİRDİĞİ YERİ SERİNLET-
MEK İÇİN !..